

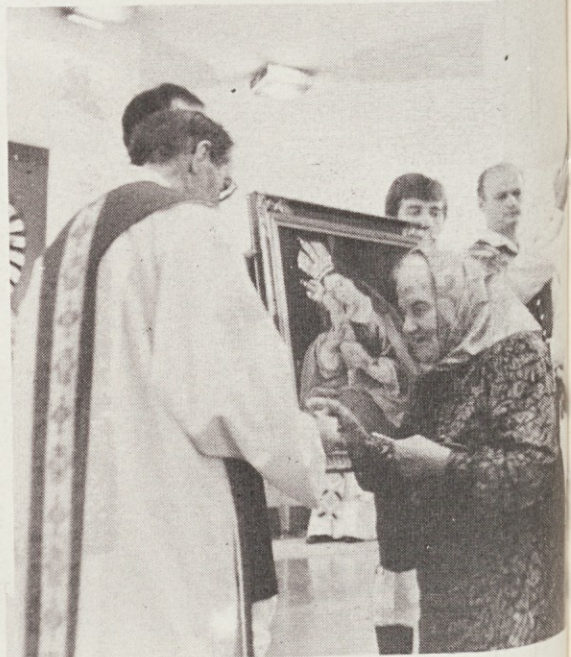
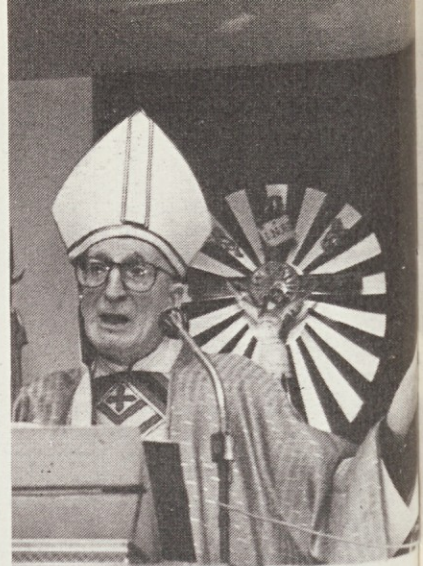
Tu ni
begotnih senc,
tu ni pepela,
ne sanj,
ne spanja:
tu rastó možje.
Saj še drevesa
so nam
zašumela,
kot lepi
templji
vsa nad nas
stoje.

Ivan Hribovšek

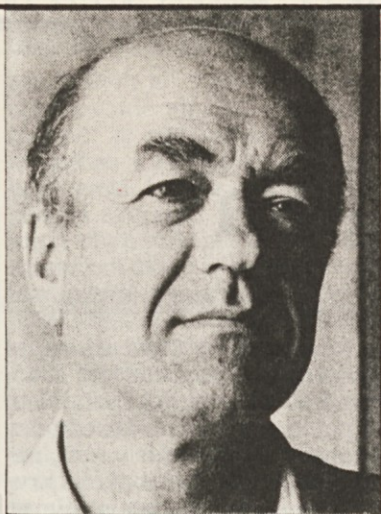
duhovno življenje

BUENOS AIRES

USTOLIČENJE BREZJANSKE MARIJE POMAGAJ V CERKVI SEÑOR DE LOS MILAGROS

OD LEVE ZGORAJ: Udeleženci slovesnosti v cerkvi Señor de los Milagros. - Msgr. Juan Antonio Presas, generalni vikar moronske škofije, govori. - Msgr. Presas se poklanja in pozdravlja podobo brezjanske Marije, potem ko jo je blagoslovil. - Najstarejša Pristavčanka, Božnarjeva mama, je ob navzočih vernih prva počastila podobo. - Ustoličenje Marije Pomagaj na steni ob oltarju v cerkvi Señor de los Milagros, kjer župnikuje rojak France Himmelreich, pobudnik in organizator te slovesnosti.

KRIVDA

na obeh straneh?

JURE VOMBERGAR

Po dolgih desetletjih komunističnega enoumja je danes v Sloveniji mogoče slišati še drugo plat zvona o tem, kar se je godilo na Slovenskem med obema vojnama in v državljanski vojni. Vrstijo se knjige, ki obravnavajo to obdobje in vlogo vodilnih osebnosti, ki so v teh letih na katoliški strani usmerjale slovenski narod in sprejemale nase odgovornost pri važnih odločitvah.

Mlajši katoliški izobraženci, laiki in kleriki, ki osebno tega obdobja niso doživljali in osebnosti tega časa niso poznali, imajo šele zdaj možnost zvedeti, kaj je pomenilo na primer orlovsko gibanje in kakšne osebnosti so bile na primer Ušeničnik, Ehrlich, Tomec, Rožman, Debeljak. Imajo možnost, da kritično prebirajo njihove tekste, sprašujejo njihove še živeče vrstnike ali sodelavce o tem, kako so jih ocenjevali tedaj in kako jih gledajo sedaj iz časovne perspektive.

Skoraj nihče več ne verjame dosednji partijski zgodovinski verziji. Z veliko rezervo in distanco pa sprejemajo tudi pričevanja druge strani. Mladi katoliški izobraženci si danes po večini ustvarjajo približno takole sliko: „Za vsak spor sta potrebna dva. Oba nosita del odgovornosti. Ni dvoma o zločinski odgovornosti partije za izpeljavo revolucije. Del odgovornosti pa naj bi bil tudi na katoliški strani. Nekaj zelo hudega se je moralo goditi na tej strani, da je bila revolucija tako kruta in posledice tako vsestranske in dolgotrajne.“

Glede tega „hudega“ na katoliški strani si niso na jasnem, kje ga iskati. Pri analizi tekstov ni najti heretizije ali oporekanja cerkveni avtoriteti in disciplini. Ob ocenah delovanja vodilnih osebnosti bi morali reči: „Na njem ne najdem nobene krivde, nobenega vzroka za obsodbo.“ Pa vendar, nekje mora biti krivica! Znova berejo tekste in znova ocenjujejo osebnosti. Ob ponovnem branju in oceni bo kdo opazil pomanjkanje ljubezni, kdo drug neskladje med teorijo in prasko, kak tretji pa bo vse skupaj prenesel na področje psihopatologije. Tu se seveda začne neskončno polje za politične manipulacije ter pavšalna obsojanja, diskreditiranja in diskvalifikacije vseh vrst. Tu ni več mesta za stvarno obravnavanje.

Pa vendar... Na vsak način bi radi našli krivdo, vzporedno in enakovredno komunistični, tudi na katoliški strani!

Kaj pa če gre pri tem za neko usodno nerazumevanje, ki ima svoj izvor v posebni miselni strukturi? Skozi štiri desetletja so v Sloveniji vse šole, od osnovne do univerze, bile prepojene s Heglovo dialektiko v službi marksizma. Tudi katoličani so bili

vzgojeni v tej miselnosti. Zato ni čudno, da se sprejema kot logično takole modrovanje v najnovejši marksistični verziji: „Zlo na eni strani (v komunizmu) zahteva nujno vzporedno zlo na nasprotni strani (katoliški); komunistični totalitarizem naj bi imel svoj nujen pendant v katoliškem totalitarizmu (klerikalizmu). Med zadnjo vojno sta se spopadla za oblast. Če se klerikalcem ne more očitati istih zločinov kot komunistom, je pač zato, ker so vojno izgubili in niso imeli priložnosti, da bi se izpeli.“

Tako razlago ponujajo danes „prenovljeni“ komunisti po vseh razpločljivih medijih, ki so v njihovih rokah in na žalost vplivajo tudi na mišljenje mladih katoliških izobražencev, saj imajo dialektično miselnost naravnano takorekoč v krvi. Oni sami seveda niso in nočejo biti totalitarci. Če jih je danes kje iskati med katoličani, jih bodo našli med idejnimi dediči predvojnih in medvojnih katoliških osebnosti, v slovenski politični emigraciji (SPE).

Miselni konstrukt se namreč nadaljuje takole: „Komunisti so spoznali svojo zmoto in se totalitarnosti opovedali; prenovili so se. Ni pa bilo še slišati, da bi se tudi klerikalci prenovili; vztrajajo v svoji zadrlosti.“ To vzbuja pri nekaterih mlajših katoliških izobražencih dodatno zaskrbljenost nad moralnim zdravjem politične emigracije. Pred svojimi marksističnimi kolegi se sramujejo nas, katoličanov v emigraciji, in na različne načine izražajo svojo rezervo in distanco; ne priznavajo nas za enakopravne somišljenike in rajši ne upoštevajo naših mnenj in nasvetov ter ne ponatiskujejo ničesar iz našega tiska.

S strani krščanskih socialistov se manipulira evangelijski očitek „Vidite iver v očesu svojega bližnjega, bruna v lastnem pa ne vidite“ s tem, da relativizirajo bruno v očeh dolgoletnih sopotnikov totalitarnega komunizma. S svojim obtoževanjem predvojnega katoliškega tabora in SPE, kot grešnega kozla za grehe polpreteklosti, mnogi kristjani v Sloveniji izkazujejo (bivšim?) komunistom svojo pripravljenost za avtokritiko, za iskanje bruna v lastnem (?) očesu in celo za sodelovanje v kaki novi inačici Osobodilne fronte.

Kristjani se moramo zavedati, da so zaradi izvir-

Sub specie aeternitatis — z večnostnega vidika

ALEŠ GOŠAR

Nihče, ki bi skušal doumeti dogajanja zadnjih petdesetih let na slovenskih tleh zgolj s pozorišča zgodovinske, laične, aseptične, duhovno neprizadete znanosti, ne bo mogel v zadovoljivi meri uspeti v tem svojem prizadevanju. Noben zgodovi-

nar ali še takó podrobni, površinski kronist tistega časa ne bo mogel razkriti — ne nam, še manj po zanamcem, silnic in tokov, ki so razburkale demonske strasti in na drugo konico tega vzvoda postavili ljudi s svetniškim sijajem, če si ne bo odprl takó ozkega zornega kota. Noben besedni literat ali umetnik filmskega platna ne bo premogel predstave z verno in celovito podobo te dobe, če si bo óžil srcé le s kopico mrzlo-razumskih uvidov in čutnih spoznanj. Noben sociolog, ki se še vrtí v začaranem krogu materialistično razvojnih teorij in metod, ne bo kos svoji poklicni nalogi, ker smelo prezira simbole Duhà; nadzemski šum vetra in šešest ognjenih jezikov, še vedno prisotnih takó v življenju osamljenega posameznika kot v skrivnostnem utripanju neizrekljivo dinamične družbe.

Izhajajoč iz teh osnovnih premis, se nam zdé zelo primerne strani tega verskega obzornika, da izpovemo svojo vero v resničnost nekaterih dejstev, svetlih in temačnih, pa vidnih samó očem (če se hoče, mističnega) religioznega človeka. Očem slovenskega kristjana, ki je šel skozi ta vek strahu in smrti, velikih del usmiljenja in še večjih hudih del, sovraštva in junaštva, upa in obupa, vere in nevere, grôžôtne Golgote in odprtih grobov prav v svitu veliko-nočnega jutra.

Če odmislimo torej vse, kar je bilo lahkotno človeškega, naravno vsakdanjega, zgodovinsko povprečnega, vojaško uspešnega ali neuspešnega: če odmislimo zunanje vi-

deze Revolucije na Slovenskem, ki se je raztegnila daleč čez leto 1945, če se odrečemo za hip karizmi nam takó polno pomembne besede domobranec in zateremo v sebi nagoni odpor do brezbožnih krvnikov in njihovih delodajalcev, ne moremo mimo temeljne ugovoritve, da se je v tistem času na naši zemlji samó hudó zaostrilo boj, ki se vleče že skozi celo zgodovino svetà in čez vso zemeljsko oblo. Boj med dvema svetovoma, ki jima je, davno že, sveti Avgustin dal ime v (danes takó rabljeni) besedi sintagme: civitas Dei — civitas mundi. Temà proti luči, otroci Luči proti otrokom Temè.

Z lahkoto lahko sklenemo, da bi se ob takih besedah marsikateri

Umrli smo

BRANKO ROZMAN

*Umrli smo, vi ste jokali.
Čemu le, saj nam je lepo.
Iz nas ciklamni so pognali,
ki jih rdečí v večer nebo.*

*Splahnele gube so in žalji,
ne utesnjuje nas več čas.
In včasih prilete metulji
s pozdravi toplimi od vas.*

*Res, Bog je mir. Tu je lepo,
prosojno vse kot med kristali.
A ko bi mogli, bi jokali,
jokali, ker je vam hudo.*

nega greha vsa človeška prizadevanja za dobro „okužena“ s človeškimi slabostmi. Prav tako imajo lahko objektivno slaba človeška dejanja v sebi kaj dobrega. Vendar med dobrim in zlim je globok prepad. Ali ne spada morda prav namerno iskanje in prikazovanje zgolj slabih primesi v poštenih in odkritosrčnih prizadevanjih za dobro, tistih ljudi, ki so nam blizu, pa istočasno predstavljanje samo pozitivnih strani nasprotnikov, na področje moralnega relati-

vizma ali psihopatologije? Gre morda za sublimiranje odpora in krivic nasproti najbližjim? Ali za ponižno opravičevanje in sprenevedanje ob zavesti krivde zaradi polstoletne kolaboracije s komunizmom?

Hegeljska dialektika ter omenjene miselne in psihološke drže zastrupljajo ozračje sodelovanja med katoličani v Sloveniji in zdomstvu ter škodujejo vsestranskemu razvoju mednarodno priznane, a moralno in miselno še neurejene republike Slovenije. ●

brezbožnih ali versko brezbrzihih pomilovalno ali celó cinično posmehnil; je pač njihovo mišljenje utesnjeno v kalupe zgolj materialnega svetá. Luč in milost pa prihajata od zgoraj in vemó, da se je v moči obeh zdrobil že prenekateri zakrknjeni oklep in se bo še mnogim takó odprlo oko, da bo zaznalo resnični obraz revolucijske dobe, ki se našim očem kaže takole:

V korenini vsega zla je bila Laž, je bil oče Laži, kot smo nekje prav pred kratkim brali. Oče laži je bil tisti, ki je naslikal zvezdo in kladivo s srpom, kot da prinašajo srečo na zemljo in tvarnih dobrin na preték. Oče laži je skril boj Antikrista proti slovenskim kristjanom zadaj za rdečo bandero, kot da gre za upor izkoriščenih množic proti brezvestni peščici bogatih. Oče laži je omamil z zavistjo in zvódil z obljubo na zemeljski raj brate in sestre, ki niso ne čuli in niso molili, da se je nad njimi zgrnilo prekletstvo bližnjega Kajna. Oče laži je bistro spletkaril in potenciral strasti nebogljenih ljudi in brezumnih „herojev“ do take mere, da se je prvič v zgodovini pojavila na Slovenskem nova kategorija zla, ki presega vse možne meje človeške fantazije (kot za-

trjuje znani pisec J. S. v svoji pronicljivi razpravi). To presežno zlo — ta oče Laži, ta hudi duh obsedencev iz Kristusovih časov je zasnoval prve umore in vódil roke skorajda mlečnozobih likvidatorjev. Bil je navzoč v hinavskih besedah rdečih amnestij in v bolnih halucinacijah o blaženi krivdi. V globinah gozdov je mrcvaril, na robu podzemeljskih jam je blaznel, v gnilobi temnic in zaporov je telesa in duše ubijal, v policijskih uradih, kot da prijatelj bi bil, habil značaje. In namesto Človeka na Križu je postavil svoje malike.

A iz slabotnih in od vseh zapuščenih, iz ponižnih v zmagah in ponižanih v prahu, iz smelih junakov in v mukah izničeni, iz grešnih ljudi in v krvi očiščenih pa sebi in rodu in Njemu venomer zvestih — je delal svetnike!

* *

Da, bratje, jaz verujem v občestvo tudi naših svetnikov, ki bodo nam in njim izprosili odpuščanje grehov. Amen!

Tako je izzvenelo moje srcé — sub specie aeternitatis — v teh sončno-zelenih junijskih dneh. ●

Preobrat in spreobrnjenje

(Odlomek iz neobjavljenega rokopisa)

Marko Kremžar

Dobrota ne prepoveduje, da bi se branili pred nasiljem in krivico. Strpnost ni v tem, da dajemo potuho krivici, laži in nasilju. A celo ko smo se dolžni braniti, nismo oproščeni strpnosti. Tudi tu gre za vprašanje mere in meje.

Kdor misli, da je dolžan krivičnemu sočloveku več kakor sebi in svojim, se moti. Lahko sicer sprejmemo nase zadoščevanje za tujo krivico, a pri tem moramo paziti, da s svojim vedenjem ne zavajamo drugih. Človek lahko sprejme nase težo mučeništva, a šele potem, ko more biti popolnoma jasno vsem, da se mu godi krivica. Zavestno nastaviti drugo lice ni isto kakor hlapčevsko skloniti hrbet. Kdor bi s svojo žrtvijo zavajal k zmoti, bi trpel zaman. Prav zato sme vsakdo odločati le o svoji žrtvi; praviloma pa se moramo pred krivico braniti, pri tem pa skrbeti, da nikdar ne zapravimo strpnosti, ki preprečuje, da bi se upravičena samoobramba spremenila v zakrknjeno sovraštvo.

Prebujam se

IVAN HRIBOVŠEK

*Prebujam se, ko da pomlad nobeno
še nisem v lahko prst oči uprl,
ko da nakrat bi vse bilo zgubljeno
in bil bi velik greh, da sem umrl.*

*Krog sebe tipam v radostni omami,
pomladni sok nam vdira že v kali.
O slast, ta rast kipeča mrtve drami,
odpirajo oči se za očmi.*

*Tu ni begotnih senc, tu ni pepela,
ne sanj, ne spanja: tu rasto možje.
Saj še drevesa so nam zašumela,
kot lepi templji vsa nad nas stoje.*

*Ta blaga zemlja, ki me že pokriva
z dobrotnim, svetlim mrakom sedem let,
se razbrstila je, ko da bi živa
hotela trupla izmetati v svet.*

Teharje, 11. VII. 45, Marijan Tršar

Pred petdesetimi leti...

PAVLINA DOBOVŠEK

Mavsarjeva družina

Po 11. aprilu 1941. leta, ko so italijanske čete zasedle del Slovenije, ostali del pa Nemci in Madžari, je prišla med nas mračna doba ustrahovanja, pobojev in zasledovanja. Deportacije, izseljevanje celih družin, zapiranje in streljanje talcev je bilo na dnevnem redu v preje tako mirni deželi. Življenjsko in duševno stisko naših ljudi v tistih dneh je spretno izrabila Komunistična partija, ki je po navodilih Kominterne in po zapovedi Sovjetske Rusije osnovala Osvobodilno fronto, katere končni cilj — seveda zamlan — je bil uvesti v Sloveniji komunistični socialni red ter priključiti tako Slovenijo kakor ostalo Jugoslavijo v sovjetsko politično območje. Rusija — carska ali sovjetska — je vedno stremela, da bi dosegla Sredozemlje in sicer skozi Dardanele ali pa po Jadranskem morju.

Z lažnimi gesli in prefinjeno taktiko so komunistični voditelji premotili marsikaterega sicer dobromislečega Slovenca. Le kdor je zasledoval rusko revolucijo med prvo svetovno vojno, njen rezplet in kasnejši vpliv na druge evropske države, je tudi v Sloveniji kmalu zaznal njihove privrženke. Zato je tudi mladina, ki se je zbirala v katoliških organizacijah, dvomila o iskrenih namelih „Društva prijateljev Sovjetske zveze“. Njihova previdnost je bila upravičena, saj je prav iz tega kroga ob svojem času vzklikla Osvobodilna fronta, katero so sestavljali Komunistična partija, del Sokolov, krščanski socialisti ter nekateri kulturni delavci. Mnogi od njih so kmalu doživeli razočaranje, ko so spoznali prave namene Osvobodilne fronte, saj je med drugimi tudi Edvard Kardelj ob neki priliki določno povedal, da je „cilj OF, da na Slovenskem

uvede diktaturo proletariata in da mora prav po njenem prizadevanju Balkan postati izhodišče novega komunističnega reda tudi za vso Evropo“. Tedaj pa je že bilo prepozno in OF je tudi v partizanskih vrstah izvedla čistko, ko je uničila vse, kar ji ni bilo pokorno.

Mnogi politični voditelji, predvsem pa naša Cerkev, so nenehno opozarjali na lažne krilatice komunističnih voditeljev, na njihovo prikrito pripravljanje na komunistične socialne gospodarske spremembe in predvsem vsiljevanje marksistične ideologije našemu narodu. Škof dr. Rožman se je dobro zavedal, da je edini učinkoviti branik tej miselnosti versko in ideološko dobro poučena mladina. Zato je posvečal veliko pozornost in porabil veliko časa za mlade, ki so v zmed predvojnih let iskali pravo pot. S pomočjo duhovnikov in predvsem laikov je ustanovil številne organizacije za vse sloje.

Iz teh organizacij je izšel močan kader mladih izobražencev, ki so tudi ljudstvo na deželi svarili, da naj ne nasedajo lažnim besedam agitatorjev OF. Ljudje so kmalu nazaupljivo gledali partizanske vojake, ki so jih obiskovali. Prvi odredi so namreč odšli v hribe v zimi 1941-1942 in ker niso imeli oskrbljene prehrane, so pobirali živila našim kmetom — največkrat nasilno.

Vodstvu OF je postalo jasno, da se mu ljudstvo odteguje, ker partizanska propaganda ni imela učinka, kakor si ga je za-

mislo. Zato je sklenilo, da je treba najprej označiti za „izdajalce in sodelavce z okupatorjem“ vse osebe, ki so jim načelno nasprotovale, kasneje pa po dobro pripravljenem načrtu „likvidirati“ najprej vse vidne osebnosti. Komunisti so bili prepričani, da morajo ljudstvu vcepiti strah, če hočejo, da bo imela njihova revolucija uspeh.

Ravnati so pričeli po Leninovem nauku, ki pravi, „da morajo rdeče revolucije biti zacementirane s krvjo“. Spomladi leta 1942, torej pred petdesetimi leti, je zavel v Ljubljani teror, kakor ga Slovenci nismo poznali. Partizani so pričeli s krvavo orgijo po ljubljanskih cestah.

To jutro

FRANCE BALANTIČ

To jutro je polno samotnih trav
in jaz pastir sem v gori zapuščen,
kako je po bregovih mah zelen,
v laseh imam razkošje cvetnih glav.

Vsi prsti trepetajo po piščali,
glasovi tiho božajo rokó,
tako rad segel bi v globoko dno,
kjer brez glasu so bratje obležali.

V slovo zaklal sem svojo ovco belo,
razlil sem kri čez čelo jim veselo,
da videli bi mojo bol v temi...

Spomini... Ni več bratov ne krvi
in kakor v mirno žalostnih obredih
bom vedno tožil v jutru v zvokih belih.

Že 5. januarja je bil ustreljen Ivan Polak, februarja inž. Franc Emmer, nekaj kasneje industrijalec Avgust Praprotnik.

Zahrbtno je bil 16. marca ustreljen akademik Franc Župec, član akademskega društva Straža; dva dni kasneje je bil v Strelški ulici, blizu Ljudskega doma, ustreljen medicinec Jaroslav Kikelj, veren katoliški fant, dober organizator in član Katoliške akcije. Izhajal je iz skromne železničarske družine, končal gimnazijo v Mariboru in se nato vpisal na medicinsko fakulteto v Ljubljani. Dobro je bil poučen o okrožnici „Divini Redemptoris“, zato je poznal nevarnost komunizma. Uro, preden so ga ustrelili, je še govoril z voditeljem Katoliške akcije, prof. Tomcem, ki je umrl 26. aprila. Njegov življenjepis je pred kratkim izšel. Kikelj ni bil obožen, saj večina mladcev ni nosila orožja. Bili so namreč mnenja, da bodo lahko premagali komunizem le s krščanskimi idejami. Zato atentatorji niso imeli nevarnega dela, ko so v tistem letu pobili v Ljubljani okrog 100 idejnih nasprotnikov. Na isti cesti, t. j. Strelški ulici, a na nasprotni strani, so komunisti 26. maja ubili ustanovitelja ter duhovnega vodjo akademskega društva Straža, duhovnika dr. Lamberta Ehrlicha, ki je bil profesor za apologetiko na ljubljanski teološki fakulteti. Dr. Ehrlich je bil zgleden slovenski duhovnik, človek z velikim svetovnim in kulturnim obzorjem, odločen protikomunist in zelo slovensko zaveden. Istočasno — bilo je na binkoštni torek, so ustrelili njegovega spremljevalca, diplomiranega pravnika Viktorja Rojca. Naslednji dan so na njegovem delovnem prostoru v Vzajemni zavarovalnici ubili družinskega očeta in znanega organizatorja mladinskih prireditev Ivota Persuha.

Nekaj dni preje, 17. maja, so komunisti po strašnem mučenju ubili dijaka Janeza Pavčiča, člana dijaške KA, Milkota Cankarja, telovadnega učitelja pri fantovskih odsekih, Franca Jakoša, člana Katoliške akcije, predsednika Toneta Gruma in blagajnika Jožeta Mlinarja iz organizacije „Krščanske delavske mladine“, ki je izdajala list „Mi mladi delavci“. V tem času je umrl mučeniške smrti mladi Lojze Grozde. Zahrbtno je bil umorjen Janez Guštin, ko se je vračal od sestanka „Zveze kmečkih

mladcev“, ter posestnik France Jakoš in njegov sin France.

Veliko število rojakov je umrlo nasilne smrti spomladi leta 1942, saj so komunisti pobijali može, žene, otroke, cele družine so padle pod njihovimi krogli. Tako je partija določila, ker se je bala, da jo bodo ovirali pri njenem izvajanju revolucije na slovenskih tleh.

Slovenci smo obnemeli od groze. Našo domovino je prekrila črna koprena strahot, katerih višek je bil dosežen v poletju 1945 v Kočevskem Rogu, na Teharjih, v krmskih jamah in mnogih drugih krajih. Slovenijo so posejali z grobišči Slovencev — ne okupatorjev.

Kako je možna takšna krutost, takšna surovost?

Žal, kruta surovost je postala načrtovana realnost. Po natančno pripravljenih pobojih je partija pripravljala svoj prevzem oblasti.

Na programskem oddelku takratnega „Radia Ljubljana“ smo s telenobami odpirali ovoje s poročili, katere nam je prinašal sel. „Katero ime bomo morali danes poslati v eter?“ — smo se spraševali. Predobro se spominjam branja teh novic v mali kabini napovedovalca. Čutili smo se nemočne, skoro brezpravne osebe. Bili smo prepuščeni na milost in nemilost okupatorju in istočasno partijskim likvidatorjem.

Spomladi leta 1942 še ni bilo domobrancev.

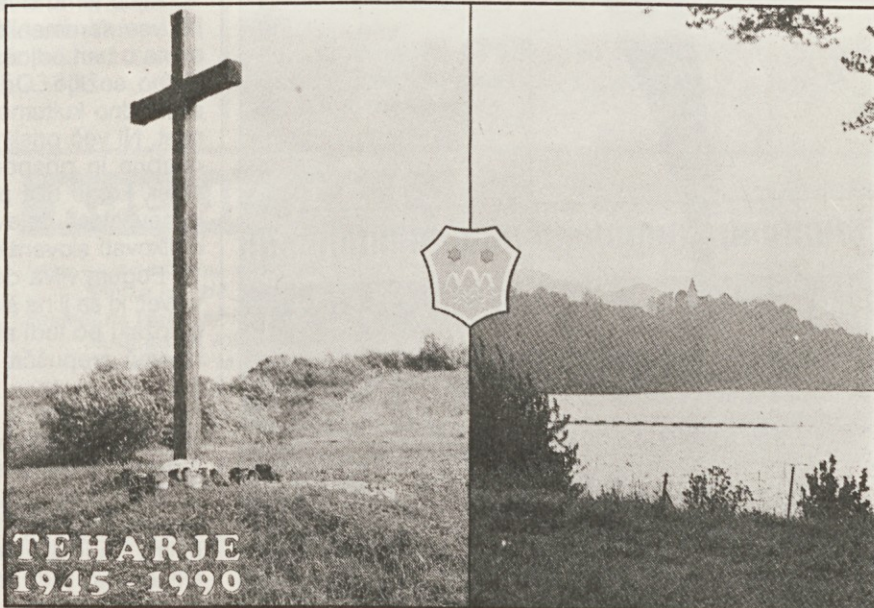
Prevrat in spreobrnjenje

(Odlomek iz neobjavljenega rokopisa)

Marko Kremžar

Moti se tudi, kdor trdi, da bo med kristjani potrebno še dolgo razpravljanje glede primernosti odpora proti komunistični revoluciji na Slovenskem. Kristjan ni žrtveni kozel, ki naj bi se pustil moriti komurkoli brez razloga in brez odpora. Strahopetna neznačajnost nima s krepostjo strpnosti ničesar skupnega.

Po Avguštinovih besedah ni rana tista, kar ustvarja mučenca, temveč to, da njegovo ravnanje ustreza resnici. Kdor bi se, na primer, pustil pobijati brez odpora anonimnim likvidatorjem v imenu samozvane fronte, bi težko opravičil svoje pasivno zadržanje s službo resnici. Prezir življenja je kristjana nevreden prav tako kakor prezir resnice. Pravi pogum, ki je krepost, se kaže v tem, da tvegamo rane v boju za to, kar spoznamo za dobro... In za to, kar je dobro, je pogumen človek pripravljen sprejeti tudi smrtno nevarnost. Po teh krščanskih smernicah so živeli, trpeli, se branili in umirali, tudi v tem stoletju, premnogi slovenski kristjani.

OB LETU OSAMOSVOJITVE

Pogum vliva dejstvo, da je Slovenija dejansko stopila v svet, ki se ji na široko odpira, naravnost ponuja. V takem položaju bo tudi slovenski človek razširil pogled in se ne bo več prepuščal miselnemu in akcijskemu utesnjevanju.

Poteka leto dni, odkar je Slovenija razglasila svetu, da je konec njene odvisnosti in da postaja nov osebek v družbi samostojno organiziranih narodov. Dala si je novo obliko, ki jo na zunaj označuje oblast z vsemi znamenili vrhovnosti. Zato od tedaj nima nad seboj človeške avtoritete, ki bi ji lahko omejevala področja pristojnosti ali jo utesnjevala v samostojnem odločanju. Zato je slovenska država načelno prav toliko vredna, kolikor so starejše, večje in vplivnejše državne tvorbe.

Nova slovenska zastava pred Skupščino v Ljubljani dan po slovesni razglasitvi - 26. junija 1991 - slovenske državne samostojnosti.

Foto MARIJCA SNOJ

Po pravici je rojstvo slovenske države opajalo z navdušenjem Slovence doma in po svetu. Tudi če prej niso vsi pristajali na programe za državno osamosvojitve, so ta dogodek sprejeli tako strnjeno, kot menda nobeno drugo zgodovinsko odločitev. Videz je bil, da vsa Slovenija naenkrat stopa v nov čas. Mnogo je bilo takih, ki so pričakovali, da bo odtlej vse kar samo po sebi lepše in boljše.

Kmalu pa je prišlo spoznanje, da svoboda ni samo rožnata. Zanj je bilo treba sprejeti boj, najprej z orožjem, nato s premagovanjem političnih in gospodarskih pritiskov in omejevanj. Treba je bilo začeti tudi s priučevanjem, kako se med seboj živi v pluralistični demokraciji, ki dopušča razhajanja v pogledih in organizaciji. Različne tendence se med seboj oddaljujejo, neredko spopadajo, pa tudi usklajajo v drznih kombinacijah, da je sploh mogoče načrtno usmerjanje družbe.

Tako družbeno vrenje nas kdaj vznemirja, morda spravlja koga v razočaranje in brezup. Družbeno tkivo je še vedno isto kot prej, povsod samo prepir, celo stare delitve še odbijajo zdomec! Kako naj bi se navduševali nad tako državo?!

Res, slovenska družba se ni uvrstila v urejen sprevod za križem. Mnogo struktur čaka na revizijo, položaji so zasedeni po ljudeh nekdanjega sistema, razen deloma na najvišjih mestih oblasti. Predvsem pa je še živa tista miselnost, ki je bila vcepljena s polstoletnim totalitarnim pritiskom. Miselnost pa se ne menja, kot se z eno potezo menjavajo organizacijski sistemi.

Kljub temu si lahko zatrdimo, da se je vendar v temeljih vse spremenilo. Slovenija živi in dela zase, tako kot sama o tem odloča, in se po svoji volji vklaplja v mednarodno sožitje. Odprle so se tudi vse formalne poti za svobodno kulturno, vzgojno in splošno družbeno dejavnost. Ni več prisilnega enoumja, premagovati je treba le osebne in gospodarske omejitve. Razvoj v drugačno smer, kot je bila pretekla, bo odvisen le od sposobnosti in zavzetosti dejavnikov, ki bodo hoteli nanovo notranje oblikovati slovensko družbo.

Pogum vliva dejstvo, da je Slovenija dejansko stopila v svet, ki se ji na široko odpira, naravnost ponuja. V takem položaju bo tudi slovenski človek razširil pogled in se ne bo več prepuščal miselnemu in akcijskemu utesnjevanju.

Če bo hotel in znal osmisлити svojo rastočo slovensko zavest še z duhovnimi vsebinskimi elementi, ki jih daje predvsem krščanstvo, potem bo slovenstvo stopilo na povsem novo pot, v novo dobo. Klic k miru, svobodi in lepemu sožitju, ki ga slovenska država razglašča v svoji himni, bo imel vsebino duhovne veseljnosti, po kateri bo slovenstvo tudi pred svetom, ne samo v srcih, postalo močno in vplivno.

Glavni svetniki v juniju

5. JUNIJ: SV. BONIFACIJ, ŠKOF IN MUČENEC

Sv. Bonifacij (ok. 673-754) je bil angleški benediktinec, ki je misijonaril med nemškimi rodovi in si zaslužil naziv „apostol Nemčije“. Kot nadškof v Mainzu si je veliko prizadeval tudi za ustanovitev samostanskih središč. 5. junija 754 pa je pretrpel mučeniško smrt.

13. JUNIJ: SV. ANTON PADOVANSKI, DUHOVNIK IN CERKVENI UČITELJ

Sv. Anton Padovanski (1190-95-1231) je bil Portugalec iz Lizbone, po zgledu sv. Frančiška Asiškega vnet učitelj Kristusovega nauka po Afriki, Franciji in nazadnje v Italiji. Umrli je v Padovi 13. junija leta 1231.

15. JUNIJ: SV. VID, MUČENEC

Sv. Vid (+ ok. 305) je še mlad pretrpel mučeniško smrt za Kristusovo vero v južni Italiji okoli leta 305. Iz Sicilije se je razširilo njegovo češčenje po severni in srednji Evropi.

21. JUNIJ: SV. ALOJZIJ GONZAGA, REDOVNIK

Sv. Alojzij (1568-1591) iz plemiške družine Gonzaga je zavetnik krščanske mladine zaradi vzorne mladosti. Vstopil je k jezuitom, toda Bog ga je poklical k sebi še mladega, starega komaj 23 let.

SV. JANEZ FISHER, ŠKOF, IN TOMAŽ MORE, MUČENEC

Sv. Janez Fisher (1469-1535) je bil vnet škof v Rochestru na Angleškem tedaj, ko je bil Tomaž More (1477-1935) kancler na kraljevem dvoru, verski in politični pisatelj. Ker nista pristala, da se sme kralj ločiti od zakonite žene, sta oba postala žrtev kraljevega samodrštva.

24. JUNIJ: ROJSTVO JANEZA KRSTNIKA

Sv. Janez Krstnik je razen Kristusa in Marije edini svetnik, ki ga v bogoslužju slavimo tudi na rojstni dan, ker je bilo njegovo rojstvo znamenje za prihod Odrešenika.

27. JUNIJ: SV. HEMA KRŠKA

Sv. Hema ali Ema iz Pilštajna je po smrti svojega moža in sina s svojim premoženjem podprla ustanavljanje cerkvá in samostanov na Koroškem. Po njeni smrti 29. junija 1045 je v Krki nastalo škofijsko središče za koroško deželo.

29. JUNIJ: SV. PETER IN PAVEL, APOSTOLA

Sv. Peter, ribič iz Betsajde ob Genezareškem jezeru, in sv. Pavel iz Tarza v Mali Aziji sta utrdila Cerkev v rimskem svetu. Rimska krščanska skupnost se ju spominja v skupnem prazniku že vsaj od leta 354. Petra je Kristus določil za skalo, na kateri bo zidal svojo Cerkev, Pavla pa orodje, ki naj ponese njegovo ime med poganje.

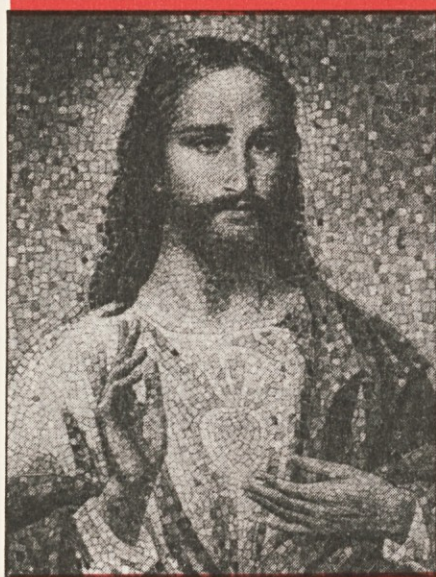

Krivda na obeh straneh? - Jure Vombergar	129
Z večnostnega vidika - Aleš Gošar	130
Umrli smo - Branko Rozman	130
Prebujam se - Ivan Hribovšek	131
Preobrat in spreobrnjenje - Marko Kremžar	131
Pred petdesetimi leti - Pavlina Dobovšek	132
To jutro - France Balantič	132
Ob letu osamosvojitve	134
Glavni svetniki v juniju	135
Kje je kaj	135
Prazniki v juniju	136
Štiri binkošne besede - Vladimir Kos	137
Greh zaradi neizpolnenih dolžnosti do bližnjega - Štefan Steiner	138

KJE JE KAJ

Jezus — evharistična skrivnost - Stanko Janežič	138
Pogledi na vsakdanjost — Skriti tokovi šolske vzgoje - A. Quarracino - M. Kremžar	139
Nekaj misli o narodni spravi - Lojze Kukovica	140
Za mladino — Narod brez mladih duhovnih sil je osivel narod - Karel Mauser	143
Sledi v pesku	143
Namen apostolata molitve za junij	143
Odmevi z „Gallusove“ turneje po domovini	144

Čudež	144
O slovenski skupnosti v Bariločah - dr. Vojko Arko v pogovoru z Jožetom Škerbcem	145
„Dotaknila sem se onstranstva...“ - Teodora Geržinič	148
Odpusti mi, Nataša! - Sergej Kurdakov	150
Devet let v rdečem raju - Vera Remec Debeljakova	151
Pisali so nam	153
Iz naše kronike	155
Odšla sta — msgr. dr. Jože Prešeren in župnik Janez Markič	157
Iz Slovenije	158
Malo za šalo — Uvoženo iz Slovenije	160

BINKOŠTI

(v nedeljo 7. junija)

Beseda „binkošti“ izvira iz grške besede „pentekoste“, to je „petdeset“, namreč petdeseti dan po veliki noči. Binkoštni praznik zaključuje petdesetdnevno praznovanje Kristusovega vstajenjskega slavlja. Kristus je povelčan na Očetovi desnici. K povelčanemu življenju pri Očetu kliče tudi nas, zato nam podarja Svetega Duha, s katerim nas že sedaj napravlja deležne notranjega življenja troedinega Boga.

Kristus se je z vnebohodom od svojih učencev oddaljil, vendar jim je zagotovil, da bo z njimi vse dni do konca sveta. Kristusova otipljiva, človeška navzočnost je prenehala, nadomestila pa jo je bogatejša navzočnost na duhovni, zakramentalni ravni. Ta se uresničuje po Svetem Duhu, ki je oživljaljoči Duh povelčana Jezusa.

Delovanje Svetega Duha se je pokazalo na binkoštni praznik, ko so bili učenci z njegovimi darovi obdarjeni in so začeli pogumno oznanjati resnico o Jezusu Kristusu in njegovih nauk. Vsa prenova Cerkve je delo Svetega Duha, zato se Cerkev v vseh časih prenavlja toliko, kolikor je poslušna Svetemu Duhu. Seveda pa se prenova Cerkve začne pri vsakem njenem članu.

SVETA TROJICA

(v nedeljo 14. junija)

PRAZNIKI V JUNIJU

Največja skrivnost naše vere je skrivnost presvete Trojice, v kateri spoznavamo enega Boga v treh osebah. Tri božje osebe so se razodele pri Jezusovem krstu. Ko je Jezus, učlovečeni božji Sin, stopil iz vode, so se odprla nebesa in Sveti Duh se je prikazal v podobi goloba, iz nebes se je pa zaslišal glas Boga Očeta: „Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje.“ Najbolj jasno je pa Jezus razodel, da so v Bogu tri osebe, ko je pred svojim vnebohodom apostolom naročil, naj ljudi krščujejo v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Vse tri božje osebe so pa le en Bog. Vse imajo eno in isto nerazdeljivo božjo naravo: zato je v Bogu le en najpopolnejši razum, ena najpopolnejša volja in eno najpopolnejše življenje. Naš um resnice, da so v enem Bogu tri osebe, ne more razumeti. Ta resnica je za nas največja skrivnost. Če bi nam Jezus te resnice ne bil razodel, bi je sploh ne poznali. Pa celo sedaj, ko jo poznamo, je ne

razumemo, ker je naš um preslab, da bi razumel Boga, ko celo ustvarjenih reči ne razumemo.

Vse, kar imamo, je dar božjih oseb. Nekatera božja dela nas pa spominjajo posebej na posamezne božje osebe, zato se za ta dela posebej zahvaljujemo posameznim božjim osebam: Očetu, da nas je ustvaril, Sinu, da nas je odrešil, Svetemu Duhu, da nas je posvetil.

Ali ni nedelja svete Trojice priložnost, da se vprašamo, kako molimo vero, kako se pokrižamo, kako molimo častbodi?

SVETO REŠNJE TELO
IN REŠNJA KRI

Praznik svetega Rešnjega telesa in Rešnje krvi obhajajo v Sloveniji in mnogih deželah na četrtek v osmini svete Trojice. V Argentini ga bomo obhajali letos v nedeljo 21. junija, slovesno procesijo na čast svetega Rešnjega telesa pa bomo letos imeli v Buenos Airesu v nedeljo 14. junija.

Kristus nam je dal kot oporoko

Msgr. Anton Orehar pri sanjuškem telovskem oltarju s tipičnim slovenskim znamenjem. Foto MARJAN SUŠTERŠIČ

ljubezni v hrano telo in v pijačo svojo kri. On sam živi med nami pod podobo kruha in vina, ki ju darujemo nebeškemu Očetu in izpolnjujemo Gospodovo naročilo, ki ga je dal pri zadnji večerji: To delajte v moj spomin. Verujemo Jezusovim besedam, ko je dejal: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je resnična jed in moja kri resnična pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem“ (Jan 6, 54-56).

Evharistijo darujemo. Darovati pa pomeni izročiti se Bogu. Jezus je to storil na križu, ko se je popolnoma izročil v roke Očetu, saj je prelił svojo kri. Njegova daritev je največje dejanje ljubezni. V evharistični daritvi se zgodi isto kot na križu, le način je drugačen. Rečemo, da se Jezus daruje na nekrvav način. Tudi mi se pri maši darujemo Bogu. Prinašamo mu v dar svoje življenje z veselimi in žalostnimi trenutki, z napori in omahovanji, z dvomi in upanjem. Vse darujemo nebeškemu Očetu skupaj z Jezusom in tako je evharistija obhajanje Jezusove in naše daritve.

Obhajilo je sestavni del evharistije. Kristus želi, da bi verniki, ki se udeležujejo maše, prejeli tudi obhajilo. Saj je pri zadnji večerji naročil: „Vzemite, jejte, to je moje telo“ (Mt 26, 26). Mnogi ne gredo, ker mislijo, da morajo iti najprej k spovedi. Če

imajo velik greh, je to res, sicer pa nam obhajilo tudi odpušča male grehe. K obhajilu ne gremo, ker bi ga bili morda vredni, marveč zato, ker ga potrebujemo za življenje. Obhajilo je moč za čim bolj zvesto hojo za Kristusom. Seveda ne smemo zanemarjati spovedi, saj nam zakrament svete pokore daje novih moči v boju z napakami in grehi. Cerkev nam priporoča pogostno obhajilo, ki pa ne sme postati samo zunanja navada. Iz spoštovanja do najsvetejšega zakramenta moramo biti tešči vsaj eno uro, bolniki pa četrt pred obhajilom. Voda ne krši posta.

Svete hostije, ki so ostale od obhajila, duhovnik spravi v tabernakelj, da bo z njimi obhajal prihodnjič ali bolnike. Tako je Jezus v tabernakljih cerkva navzoč v svetem Rešnjem telesu. Njegovo navzočnost kaže večna luč. Lepo je, da

Štiri binkošne besede

VLADIMIR KOS

*O Bog Sveti Duh,
najbližji Neznanec!
Čeprav je ljubezen Tvoje ime,
čeprav obvezuješ skrite nam rane,
ki žgó, pa čeprav je skrito srcé.*

*O Bog Sveti Duh
Očeta in Sina
in vendar Oseba v srcu Bogá,
ki zmeraj živi Neskončnost Edina,
nikdar osamela Pesem srcá.*

*O Bog Sveti Duh,
Pra-Vez, Pra-Edinost!
Kjer Ti si, sta Sin in Oče domá.
V Gospodu spreminjaš kruh nam v vino,
in vsak zakrament je Tvoj dih za dar.*

*O Bog Sveti Duh,
Življenje življenja!
Pomlad si: od Tebe up zeleni.
Poletje si: tu ljubezen ne jenja.
Jesenski smehljaj si v zimo noči.*

O Bog Sveti Duh!

ga, če le imamo priložnost, obiščemo v cerkvi, saj je naš prijatelj.

Procesija s svetim Rešnjim telesom je tudi javna slovesna izpoved vere v Kristusovo trajno navzočnost v najsvetejšem zakramentu, vmesne prošnje pa so izraz prepričanja, da vsemu človeškemu prizadevanju daje pravi uspeh Gospod s svojim blagoslovom.

PRAZNIK SRCA JEZUSOVEGA
(v petek 26. junija)

Praznik Srca Jezusovega je praznik božje ljubezni. Ta je dosegla vrhunec, ko je Bog daroval svojega Sina, ki je ljubil svet tudi s človeškim srcem. Človeško srce si je privzel kot orodje neskončni božji ljubezni. Iz te ljubezni, iz tega srca so izšle vse misli in hrepenenja, dejanja in besede, vse do poslednjih besed na križu. Ljubezen tega srca objema vse ljudi in vse stvarstvo. Ta praznik nas vabi, naj bi vračali ljubezen za ljubezen; se posvetili, izročili Jezusovemu srcu, mu zadoščevali ne le za svoje grehe, temveč za grehe drugih. Vsak prvi petek v mesecu nas vabi, naj na vse to ne pozabimo.

Zdaj že zgodovinska slika ene naših vsakoletnih telovskih procesij v Don Boscovernem zavodu v Ramos Mejía. Foto MARJAN ŠUSTERŠIČ

Grehi zaradi neizpolnjenih dolžnosti do bližnjega

ŠTEFAN STEINER

Vsak greh zoper bližnjega, npr. kraja, opravljanje, je končno greh zoper ljubezen do bližnjega. Na tem mestu bomo govorili samo o tistih grehih, ki nasprotujejo tej kreposti zaradi neizpolnjenih dolžnosti do drugih ljudi.

Kdor bližnjemu ne bi pomagal v skrajni telesni ali dušni potrebi, bi gotovo napravil zelo težki greh.

Težki greh bi storil tisti, ki bližnjemu ne bi pomagal v veliki telesni potrebi z odvisnimi dobri-nami ali ki mu ne bi pomagal v veliki telesni potrebi s tistim, s če-

mer mu more pomagati, npr. z molitvijo, z žrtvijo, s spodbudo.

Posebno hitro in težko bi se pregrešili proti dolžnostim ljubezni do bližnjega oni, ki so dolžni pomagati iz pravičnosti, npr. zaradi poklica (zdravnik v telesni potrebi, dušni pastir v dušni potrebi) ali zaradi krvnega in duhovnega sorodstva (starši, otroci, botri), ko seveda gre za važno reč.

Če je nemarnost v izkazovanju telesnih in duhovnih del usmiljenja dolgotrajna, je težki greh, čeprav se ne bi srečali s konkretnim bližnjim, ki je naše pomoči potreben. Vsak kristjan se mora namreč po sami krščanski naravi (ki je narava ljubezni) zanimati za telesne in duhovne potrebe bližnjega. Dolžan je pomagati vsaj združenjem, ki skrbijo za telesne in duhovne potrebe bližnjega.

Čigar poglavitni namen pri pomaganju bližnjega je egoističen,

greši vsaj z malim grehom.

Kristjan, ki se iz nemarnosti ne vključi v apostolat Cerkve, npr. vsaj z molitvijo, težko greši.

Neobzirnost je navadno izraz pomanjkanja ljubezni do bližnjega. Bližnjemu lahko naredi mnogo hudega. V današnjem življenju so možnosti za brezobzirnost velikanske, npr. motenje sosedu s preglasnim sprejemnikom, ropotanje z motornimi vozili, prerivanje ob vstopu v avtobus. Zavestna navada neobzirnosti je težki greh, posamezna dejanja pa večinoma mali.

Jezus - evharistična skrivnost

STANKO JANEŽIČ

*Ti si Kruh življenja,
evharistična skrivnost,
ti si pot rešenja,
sprave in edinstva most.*

*O Jezus, med nami ostani,
življenje nam podarjaj,
ljubezen med nami ohrani,
v občestvo nas povezuaj.*

*Ti poznaš vse boje
mladih, starcev in otrok,
vsi so ovce tvoje,
ti si njihov rešnji Bog.*

*O Jezus, med nami ostani,
življenje nam podarjaj,
ljubezen med nami ohrani,
v občestvo nas povezuaj.*

*Ti poznaš razdore
med kristjani in ljudmi,
spraviti nas more
samo tvoja rešnja Kri.*

*O Jezus, med nami ostani,
življenje nam podarjaj,
ljubezen med nami ohrani,
v občestvo nas povezuaj.*

Samostojnost Slovenije odmeva v Buenos Airesu. Del velike skupine narodnih noš mogočne manifestacije 30. junija lanskega leta pred San Martinovim spomenikom v Buenos Airesu, s katero so opozarjali argentinsko javnost na dogajanja v Sloveniji.

Foto IVAN PAVLOVČIČ

SKRITI TOKOVI ŠOLSKE VZGOJE

POGLEDI na vsakdanjost

MARKO KREMŽAR

Prosto po A. Quarracino,
Notas sobre realidad

Po vsej Južni Ameriki govore že od začetka stoletja o potrebi šolske „reformne“. V resnici je bilo takih reform v različnih deželah že več. Vse so tekmovalle med seboj v tem, da bi dale študirajočim več svobode, zahtevale manj discipline ter usmerjale mlade od otroških vrtcev naprej k ustvarjalnosti.

Kljub temu se vzgoja venomer slabša; mladi dobivajo vedno manj moralnih osnov in strokovne priprave za življenje. Ker se ob splošnem padanju kvalitete v šolskem pouku še vedno slišijo zahtevni glasovi po novih reformah v isti smeri, je prav, da si ogledamo, kakšne skupne imenovalce imajo te, v bistvu laicistične reforme. Seveda reformistično gibanje ni namenjeno le spremembi pouka, temveč celotne družbe.

Reformisti zahtevajo več svobode, pa prezirajo dopolnilno načelo reda in spoštovanja.

Ob poudarjanju osebne ustvarjalnosti zanemarljajo znanje in poznanje vsega, kar so že dognali in spoznali drugi.

Upravičen poudarek socialnosti je usmerjen v neko splošno družbenost, prezira pa pomen družine, ki je osnovna in konkretna družbena celica.

Delo v skupini je cenjeno, zanemarljivo pa se osebno razmišljanje, osebna rast in osebna odgovornost.

Ob tehničnem napredku izginja smisel za spomin, ki je vir ustvarjalnosti, in za lepoto, ki je odsev naravnega reda.

Laična etika naj bi nadomestila v človeku smisel za transcendenco. Pripadniki laične reforme sicer obžalujejo posledice moralnega nereda, nihče pa ne razmišlja o razlogih, ki privedejo do takega stanja.

Elektronski pripomočki naj bi nadomestili osebni stik z učiteljem. Tako se prične vcepljati že otroku prezir do moralnih odnosov, kajti razosebljen pouk poniža učenca in učitelja na stopnjo avtomata.

Nivelacija navzdol naj bi služila demokratičnemu usmerjanju bodočih državljanov proti vsakemu „elitizmu“. V resnici gre za nagrajevanje povprečnosti. Najboljši naj se prilagodi najslabšim. To pravilo, ki ga zagovorniki reforme opravičujejo s „širino“, ima kaj kmalu pogubne sadove tudi na ostalih družbenih področjih s pro-

padanjem kvalitete.

Informacija nadomešča formacijo na vseh vzgojnih stopnjah, namesto da bi jo dopolnjevala. V isti smeri vplivajo na mlade tudi masovna občila. Tako sestavljajo družbo vedno manj vzgojeni in vedno bolj tendenčno formirani, nekritični ljudje.

Tudi spolna vzgoja, o kateri je veliko govora, postaja bolj informacijska in vedno manj vzgoja. Pouk o spolnem mehanizmu ne usmerja k ljubezni in odgovornosti. Navadno pripravlja ljudi za uživaželnost in ne za požrtvovalno ljubezen. V drugem spolu gleda objekt in ne svoje osebno dopolnilo.

Ob poudarku, ki ga daje moderna šola domišljiji ter originalnosti, se pozablja, da je treba doraščajočega učenca pričiti seznanjati z realnostjo. Naravni red, stvarnost, je temelj vsake vzgoje. Kjer ni priznavanja naravnega reda, ni smisla za kontemplacijo, ki je umevanje stvarnosti.

Verski pouk naj bi bil vključen v šolske programe kot del družbene

tradicije ali sociologije. S tem vzamejo učenec smisel za religioznost, ki je življenjsko vprašanje vsake osebe. Oseben odnos do Boga je zastrt z versko folkloro.

Pri vsem poudarjanju svobode pa naj starši ne bi imeli možnosti pri izbiri šole in vzgoje. Ker je država že ideološko obarvana, njena vzgoja ni „nevtralna“, temveč laicistično protiverska.

Na ta način izgubljajo starši in tudi učitelji vpliv in ugled. Mnogi starši šole ne cenijo in učitelji večkrat ne vzgajajo v spoštovanju do staršev. Nizke učiteljske plače ne zagotovijo prisotnosti najboljših na področju vzgoje, jemljejo pa tudi dobrim učiteljem potrebno samozavest. Nizek proračun za vzgojo kaže, koliko država v resnici ceni vzgojo.

Reformirana šola skuša nadomestiti znanje z informacijo, osebno odgovornost z grupalno tehniko, strokovnost s povprečnostjo in ljubezen s spolnostjo. To je šola za razkroj vzgojnega sistema in družbe.

Slovenski tečaj za špansko govoreče otroke v Slovenski hiši (28 otrok)

Foto MARKO VOMBERGAR

Nekaj misli O NARODNI SPRAVI

(2)

LOJZE KUKOVICA

„OSVOBODILNA FRONTA“
IN KOMUNIZEM

Prvi pogoj za vsako spravo je ugotovitev resnice. Narodu bo treba povedati vso in samo resnico o tistih temnih časih naše zgodovine. In če še podrobneje vprašamo, o čem si moramo biti predvsem na jasnem, potem bi rekel, da je na prvem mestu treba ugotoviti, kaj je bilo s takojmenovano Osvobodilno fronto: kdo jo je ustvaril in, predvsem, kakšen je bil njen resnični namen. Uradna zgodovina od danes krčevito ponavlja, da je bila OF ustanovljena za osvoboditev Slovencev izpod okupatorja. Za nasprotni tabor pa je bilo vseskozi jasno in tudi dokazano, da to ni res. Da je bila namreč OF ustanovljena z izključnim namenom, da bi komunistični stranki priborila oblast in ji s tem omogočila poznejšo boljše vizacijo Slovenije (kar je po koncu vojne komunistični režim pri nas tudi z vso doslednostjo poskušal doseči).

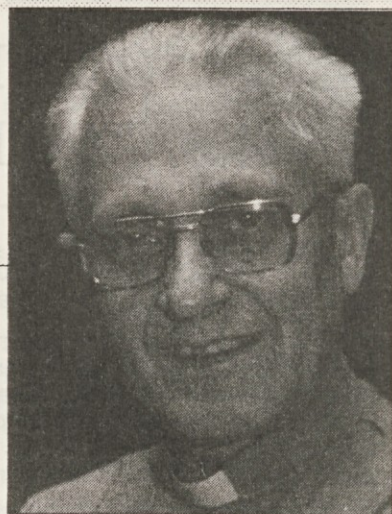
Da komunisti to „svojo resnico“ tako vztrajno in krčevito trdijo, je razumljivo. Zavedajo se pač, da gre pri tem za ključno vprašanje, ki more osvetliti vse poznejše dogajanje pri nas. Objektivna zgodovina pa je že zdavnaj ugotovila — protikomunistični tabor je to že od vsega početka vedel in tudi proglašal — da je OF bila ustanovljena samo z namenom, da pomaga komunistični partiji na oblast. To bo moralo ugotoviti objektivno zgodovinsko raziskovanje. Ni namreč upati, da bi to komunistična stranka sama (ki je medtem vsaj formalno tudi prenehala obstajati) priznala.

O tem kot o mnogih drugih stvarih so komunisti Slovincem lagali, so jih varali. In se tega tudi nič ne sramujejo in kesajo, kajti po njihovem moralnem kodeksu je vse dovoljeno, kar jim služi. In ker je prikrievanje resničnih namenov in ciljev OF bilo

bistvenega pomena za uspeh njihove revolucionarne zamisli, je razumljivo in po njihovem tudi popolnoma moralno, da so o tem narod varali in bi ga naprej varali. Ne le dokumenti in pa priče, temveč zlasti tudi vse poznejše dogajanje pri nas odkriva, kaj so bili resnični nameni OF. Seveda tega niso mogli in smeli povedati, ker bi s tem OF zgubila za večino Slovencev privlačno moč. Nasprotno, velika večina naroda bi jo z zgroženostjo zavrnila, kajti slovenski narod je bil instinktivno nasproten komunizmu.

Zato bo to ključno resnico o naravi in namenih OF moralo raziskati kakšno narodno preiskovalno sodišče (ustanovljeno na primer od vlade ali pa od parlamenta), iz katerega bi morali biti izključeni seveda vsi bivši komunisti in sploh vsi, o katerih bi se lahko podvomilo, da ne bodo nepristransko opravili svoje naloge. Rezultat te zgodovinske preiskave ne more biti drugi kot ta, ki ga je nepristranska zgodovina že zdavnaj ugotovila, čeprav ga ni mogla javno širiti, namreč da je OF organizirala slovenska komunistična stranka (in sicer brez posvetovanja in pristanka drugih političnih strank, ki so predstavljale veliko večino slovenskega naroda, medtem ko je komunistična stranka predstavljala komaj koga) in sicer z edinim namenom, da bi prišla do oblasti in pozneje boljše vizirala Slovenijo.

Boj proti okupatorju, ki ga skuša komunistična stranka prikazati kot edini namen svojega obstoja, je bil partiji le zelo dobrodošla in edinstvena priložnost in tudi nad vse spretno izrabljena pretveza za skrievanje njenih resničnih namenov. Če se je javno mnenje začelo naklanjati k OF, je bilo to zato, ker so ljudje prevari verjeli. Če se torej ta prevara odkrije (in za nas je bila očitna že od vsega početka), potem zgubi partizanstvo vso svojo legendarnost in

zgubi tudi komunistični režim zadnjo oporo svoje navidezne legitimnosti. Zato je razumljivo, zakaj je režim ves čas svojega vladanja preprečeval z vsemi sredstvi — in teh mu ni manjkalo — vsak najmanjši poskus vprašljivosti in dvoma o pravih namenih OF. Te „svoje resnice“ komunistična stranka enostavno ni smela priznati, sicer bi se ji vdrla tla pod nogami.

VAŠKE STRAŽE —
DOMOBRANCI

Drugo važno poglavje naše polpreteklosti, najožje povezano s prejšnjim, je vprašanje vaških straž in poznejših domobrancev. Tudi tu bo morala nepristranska raziskovalna komisija ugotoviti in Slovincem znova povedati, kakšen je bil resnični namen teh slovenskih protikomunističnih formacij. Sicer tudi do sedaj noben pošten in resen raziskovalec zgodovinskega dogajanja pri nas ni mogel vzdrževati uradnega mnenja, po katerem naj bi bile te vojaške formacije okupatorjevi zavezniki in torej narodni izdajalci. Resnica je čisto drugačna in je bila vsem resnico iskajočim ljudem že od vsega početka jasna. Domobranci in še prej vaške straže so bile ustanovljene časovno po OF in iz edinega in izključnega namena, da se upró nasilju OF nad brezbrambnimi nasprotniki komunizma in da preprečijo od partije voden OF za dosego njenih revolucionarnih ciljev. Dolžnost okupatorjev, v skladu z mednarodnim pravom, bi bila

braniti civilno ljudstvo na okupiranem ozemlju, česar niso mogli ali pa hoteli storiti. Nasprotniki komunizma so imeli pred seboj le pot samoobrambe. To so sicer pričeli sami, a so bili v nekaterih ozirih vezani na okupatorjevo pomoč. Tako je komunistična propaganda v precejšnji meri dosegla, da so zabrisali spomin na svoje zločine, ki so izzvali samoobrambo, ter prikazala domobrance kot kolaboracioniste, ne pa branitelje.

45 LET STRAHOVLADE

Razčiščenje ted dveh realnosti iz naše preteklosti je bistvenega pomena za pravilno presojo vsega poznejšega dogajanja pri nas. Tako med vojno kot po vojni. A nista edini poglavji, o katerem mora narod soditi in — če treba — obsoditi. Komunistična strahovlada in nasilje, fizično in moralno, je trajalo več kot 45 let. Med vojno in po njej. In v tem obdobju je bilo zagrešenih toliko zločinov in krivic proti najbolj osnovnim človeškim pravicam, da preiskovalne sodne komisije (če se bodo ustanovile, kot spravi proces zahteva), ne bodo mogle kmalu opraviti svojega dela.

Ni izključeno, da je med vojno tudi protikomunistični tabor storil kaj obsodbe vrednega. Verjetno je vse to že bilo nešteto krat povedano, sojeno in tudi obsojeno. Zahteva pravičnosti je, da se vse to, kar se protikomunističnemu taboru očita, znova preišče in preveri. Vendar nimamo ničesar proti temu, da se tudi o teh eventualnih pregreških pove znova vsa resnica. A vsa resnica in samo resnica.

USTRAHOVANJE, PREGANJANJE, ATEIZACIJA

Po vojni, že v mirnem režimovnem vladanju, so bili pa protikomunisti in vsi drugi potencialni nasprotniki režima izročeni na milost in nemilost partijski justici. Nešteto zločinov, odkritih in prikritih, je komunistična „pravica“ zagrešila nad nedolžnimi Slovenci v vsej poveljni dobi do svojega končnega odstopa. Preganjanje v tej ali oni obliki ideoloških nasprotnikov ali pa le nezanesljivih držav-

ljanov je bilo nekaj vsakdanjega. Ti soči nedolžnih ljudi vseh slojev in poklicev so morali skozi komunistične zapore, mnogi za dolga leta, pogosto brez vsake formalne obtožbe in še manj obsodbe. V najbolj poniževalnih in nečloveških razmerah. Nešteto drugim je bilo protipravno zaplenjeno imetje ali pa omejena njegova uporaba in uživanje. Spet drugim je bilo samovoljno preprečen ali otežkočen dostop do določenih, zlasti višjih šol. Vstop v nekatere poklice in službe je bil mnogim državljanom zaprt. Duhovna in moralna škoda, ki jo je režim povzročil vsemu narodu, je neprecenljiva. Narod so poskušali moralno pokvariti in ga razkristjaniti. Da jim je to v veliki meri uspelo, je vsakemu nepristranskemu opazovalcu razvidno. Pomislimo na primer samo na sistematično ateizacijo mladine po šolah in na splošno permissivno moralno ozračje, ki ga je režim pospeševal — skozi dolgih 45 let. Ne smemo tudi pozabiti vsega odkritega ali podtalnega boja proti katoliški Cerkvi, v kateri je režim vedno gledal svojega najbolj nevarnega sovražnika. Vse to bo treba narodu znova predočiti, dokumentirano dokazati, da bo enkrat za vselej jasno, kaj je pomenil komunistični režim za slovenski narod.

ODGOVOR-NOST ZA POBOJ DOMOBANCEV

Posebna naloga čaka to narodno preiskovalno sodišče ko gre za strahoten genocid, ki ga je že po koncu vojne OF zagrešila nad približno 12.000 ujetimi domobranci in njihovimi svojci. Kako

obtežuje OF to pošastno dejanje ves poveljni čas, je uvideti že iz dejstva, kako krčevito je vseh 45 let molčala o njem in ga skrivala v nekem utopičnem upanju, da ga bo morda le za vedno porinila v pozabo. Ni ji uspelo kljub vsemu prizadevanju. Počasi si je narod začel šepetati resnico, po zlomu režima jo je tudi zvedel, čeprav še ne v celoti. Kajti še vedno se odkrivajo po naših gozdovih novi množični grobovi, v katere je OF metala — pogosto po nečloveškem mučenju — trudna trupla mrtvih in tudi živih domobrancev, in njihovih svojcev. Pa ne le teh. Zlasti v prvih mesecih po komunistični zmagi je bilo pomorjenih nešteto drugih ideoloških nasprotnikov komunizma. Včasih je pa šlo za čisto navadna osebna obračunavanja.

To, kar se je tako brezupno skrivalo in tajilo, mora na svetli dan. Po-

SPZ GALLUS je lani na svoji turneji po Sloveniji tudi obiskal kraj žalostnega spomina — morišče na Teharjah.
Foto MATIJA DEBEVEC

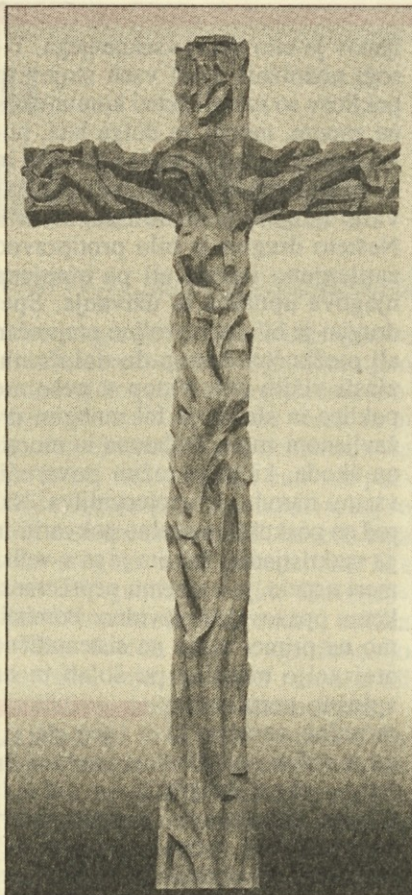

vedati je treba, kdo je to zakrivil, kdo izvršil ta sramotna dejanja.

Toda tu gotovo ni zadosti, da se samo ugotovi, kdo je to ukazal in izvršil. Odgovorni morajo priti pred narodno sodišče, da se uradno in vsemu narodu pove vsa resnica in se krivci obsodijo. To najbolj strašno tragedijo slovenskega naroda je treba dokončno razčistiti. Kot eno prvih dejanj pa mora biti to, da se nemudoma povedó imena vseh umorjenih in kraji, kjer so bili umorjeni in kje leže njihova trupla. S tem bo storjeno prvo dejanje pravičnega zadoščenja. Neštetim svojcem umorjenih se bo na ta način in po tolikem času vrnila najbolj osnovna pravica, da bodo vsaj vedeli, kje in kdaj so bili njihovi dragi pomorjeni in kje je njihov grob. Na vseh skupnih grobiščih pa je potem treba postaviti spomenike, ki bodo bodoče rodove spominjali na najtežje čase naše zgodovine in jih hkrati opominjali, kako daleč more človeka pripeljati sovražstvo, ki so ga komunisti sejali med narod.

PRIMERNO ZADOŠČENJE

Ko bodo vsa ta nekdanja dogajanja raziskana, ugotovljena in pravilno osvetljena, bomo seveda šele na pragu sprave. Sprava sama je namreč stvar moralne odločitve, stvar poštenega in ponižnega priznanja ter volje, krivice popraviti. Sprava se začne uresničevati, ko krivec svoje zlo prizna, ga obsodi pri sebi in kolikor je mogoče tudi pred krivično prizadetim ter pokaže svojo pripravljenost, da dà primerno zadoščenje za storjeno krivico. Če gre za mrtve, bo to skušal storiti njihovim svojcem. S strani tistega, ki je krivico trpel, se pa pričakuje, da bo na iskreno voljo na strani krivca odgovoril z velikodušno pripravljenostjo za odpuščanje. In da se bo v danem primeru celo odpovedal zahtevi po popravni škodi, če bi bila ta za krivca preveliko breme. S tem bi bila sprava uresničena. Preteklost bi bila premagana, pokopana, odpravljene bi bile vse ovire za nov začetek. Je to mogoče? Za kristjana je to ne le mogoče, ampak tudi dolžnost, pa naj je bil na tej ali oni strani, ker se zaveda, da je prej Bog njemu sa-

memu in morda neštetokrat odpustil in da je tega odpuščanja vreden le, če tudi sam zna odpustiti. Pa ne le kristjan, temveč tudi vsi drugi ljudje nosijo v sebi neko prirojeno pripravljenost za odpuščanje. Bog nas je ustvaril po svoji podobi in sličnosti in ker je on neskončno usmiljen, je vtisnjeno tudi v nas nagnjenje in dana moč za odpuščanje.

NARODNA SPRAVA JE JAVNA ZADEVA

Sprava se uresniči lahko med posamezniki, pa tudi med celimi skupinami ljudi, med različnimi sloji in tabori. Ko govorimo o narodni spravi, mislimo na oboje. Osebnih sprav je med nami bilo že brez dvoma mnogo. Nekatere pridejo v javnost, druge se izvršijo v intimnih srečanjih. Nekatere se izvršijo na izrečen način, druge brez kakšnih formalnosti. Narodna sprava naj bi se izvršila pa tudi na javen in izrečen način. Pripadniki različnih, nasprotnih taborov naj bi si izrazili pripravljenost, da popravijo krivice, kolikor je to sploh možno.

NALOGA OBLASTI

Ne bodo vsi priznali svojega deleža krivde. Zato pa bo morala končno javna oblast v imenu narodne skupnosti obsoditi krivce in v imenu iste skupnosti dati krivično prizadetim dolžno zadoščenje in jim popraviti škodo. Tako so delali in še delajo tudi drugi kulturni narodi, tako bi morali storiti tudi mi. Končno bi morala takšna narodna sprava biti spremljana še od nekaterih drugih ukrepov, če naj bo pristna in trajna.

Ena od teh stvari bi bila, da bi moralo prenehati vsako javno proslavljanje dogodkov, dejanj in oseb, ki niso od celotnega naroda priznani kot proslavljanja vredni. Veliko je pri nas ulic, trgov, cest in krajev, ki nosijo imena oseb ali ki proslavljajo dogodke, ki so morda bili pomembni za komunistično partijo, ki so pa za drugi, morda večinski del naroda, nesprejemljivi. Isto velja za poimenovanje raznih ustanov, ki nosijo imena ljudi, ki bi bolj spadali na sramotne stebre, kot pa na pročelja javnih stavb in ustanov. Tudi bi bilo treba iz javnih prostorov odpraviti vse spomenike, ki jih je komunistični režim postavil svojim „velikim“ ljudem, ki pa večini naroda obujajo le grenke spomine na najtežje čase polpretekle slovenske zgodovine. Odpraviti bo tudi treba vse praznične dneve, ki spominjajo na dogodke, ki niso za ves narod sprejemljivi.

Treba bo končno popraviti vse učne knjige in druga uradna prikazovanja polpretekle zgodovine, v katerih se je tolikokrat in tako hudo skrivila resnica. Resnična sprava je stvar pravičnosti, pravičnosti pa ni brez resnice. Morali se bomo naučiti znova živeti v resnici.

Pač pa naj bi se postavil skupen naroden spomenik vsem žrtvam okupatorja in vsem nedolžnim žrtvam slovenske revolucije, na katerikoli strani so te žrtve že bile. Tako bi se sprava ovekovečila tudi v spomeniku. Prav tako naj bi se enkrat v letu praznoval žalni dan za vse žrtve za domovino v času komunistične revolucije med vojno in po vojni.

Niso vse te misli in predlogi le lepe sanje? Morda, kaj pa če le-te sanje uresničimo?!

Narod brez mladih duhovnih sil je osivel narod

KAREL MAUSER

še kak spomin, dokler tudi ta ne ugasne.

Težko in bridko je vsako umiranje in najbridkejšje je narodovo. To je duhovna smrt, umiranje tistega, kar ožarja vsak narod s posebno lučjo.

Narod brez mladih duhovnih sil je osivel narod, je starec, ki gleda samo še v preteklost, ker je bodočnost temna.

Edina pot, da se ognete skušnjavi, ki sem jo omenil, je zavest, da domovina ni samo na domačih tleh, temveč povsod, kjer slovenski človek živi. So meje, so morja, ki nas ločujejo, toda vsa ta zemlja, ki nas nosi, je v globinah celota, nad žarečim središčem so plasti, na katerih živimo, in pod oceani so trdni mostovi, ki nas vežejo.

Duha imamo, ki v hipu lahko preleti tisoče in tisoče kilometrov, ki lahko v hipu obkroži cel svet. Nismo kakor svetloba strašno oddaljenih zvezd, ki potrebuje leta, da doseže zemljo. Glejte, dragi moji, če boste v sebi začutili, da je vsak izmed vas domovina zase, da je domovina v vsakem, ki slovensko čuti, tedaj boste dovolj močni, da vas skušnjava, ki sem jo omenil, ne zmaga.

Občutek, da nosite v sebi vse, kar slovenski človek ljubi, vas bo krepila. Mislite vedno na to, da narodova zgodovina ni zapisana samo na straneh knjig, ampak da je zapisana v nas vseh, da jo vsak izmed nas nosi in da bo rod za nami nosil tudi tisto, ki jo bomo mi ustvarili. To je tisto neprestano pretakanje iz roda v rod, ki pomenja življenje.

Če boste tako gledali, bo v vas vedno želja, da ostanete v slovenski skupnosti, vedno želja, da nosite do-

movino in njeno zgodovino v sebi in da jo tudi na tujem kažete in krepite. Na ta način boste doživljali slovensko domovino povsod, videli jo boste tu v Argentini, v Ameriki in Kanadi, v Avstraliji in na Koroškem in na Primorskem in zadeli obnjo celo tam v Porabju. Občutek, da je, čeprav majhna, strašno razsežna, bo krepila vaše duhovne sile in nikoli vas ne bo sram priznanja, da ste Slovenci.

Na Prešernovem grobu so v kamnu vklesane besede:

Mogla umreti ni stara Sibila,
da so prinesli ji z doma prsti.

Jaz pa mislim, da je domača prst v nas, da se bomo ob svojem času v njej stopili, čeprav bomo legli v tujo zemljo. Mi smo domača prst.

Naj nas nikar ne bo sram te misli. Tisoči in tisoči žive iz nje, dajte, moji dragi mladi prijatelji, tudi vi, tako bomo vedno potrebovali drug drugega, tako bomo vedno cveteli v taisto bodočnost, ki bo, prepričan sem, svetla in lepa. ●

Sledi v pesku

Sinoči sem imel sanje. Sanjalo se mi je, da sem v družbi z Gospodom hodil po morski obali in v noči — kakor na filmskem platnu — so odsevali vsi dnevi mojega življenja. Za vsak dan so se pokazale dvojne sledi v pesku: moje in Gospodove stopinje.

Ustavil sem se... In videl sem, da je na nekem delu poti bila samo ena sled. In ti deli poti so po času sovpadali z dnevi moje največje tesnobe, največje samote in največje bolečine.

„Gospod,“ sem mu rekel, „ti si mi obljubil, da boš z menoj vse dni... In jaz sem šel za teboj. Zakaj si me zapustil v mojih najbolj črnih dnevih?“

„Sin moj,“ mi je odgovoril z neskončno nežnostjo, „jaz te imam rad. Ja, obljubil sem ti, da te ne bom nikdar zapustil. In nisem te zapustil. Ko si videl eno samo sled, si videl moje stopinje, ne svoje. Takrat sem te nosil, utrujenega in revnega, na svojih ramenih.“

Walter Texeira

NAMEN APOSTOLATA MOLITVE ZA JUNIJ

SPLOŠNI

Da bi češčenje Srca Jezusovega navdihovalo človeška srca za ljubezen do najbolj potrebnih.

MISIJSKI

Da bi Kitajska Cerkev dobila večjo svobodo delovanja in prišla do popolne povezanosti s Petrovim naslednikom.

SLOVENSKI

Da bi slovenska Karitas v ljubezni Srca Jezusovega dobivala nove spodbude in moči za dejavno ljubezen do vseh potrebnih.

ODMEVI

z „Gallusove“ turneje po domovini

Spremljal sem ves večer na TV... Zbor je odličen, lepo muzicira in dobro izgovarja. To ni le moje mnenje, ampak tudi sodba mojih prijateljev, ki so poslušali koncerte v Rogški Slatini in drugje.

Prof. Egon Kunej, Celje

**

Morem Ti povedati, da so poslušalci koncerta bili nadvse navdušeni. Eni so rekli: Poslušali bi jih celo noč — drugi zopet: Takega zbora še nismo slišali.

Finis Močan, Murska Sobota

**

Bili smo ginjeni ob tako prelepih in ubranih glasovih iz daljne Argentine. Bilo je res enkratno doživetje. Vsa čast in zahvala... da se je na tujem tako razvila slovenska pesem. Čestitamo vsem, ki sodelujejo pri tako odličnem zboru.

D. Šijavec, Šempas

**

Tudi jaz imam video. Kaj naj rečem? Bilo je enkratno, čudovito lepo doživetje, neponovljivo, pravi čudež. Hvala vam!

K. Krek, Ljubljana

„Gallusov“ nastop je ena izmed redkih gest nove slovenske demokracije do izseljencev, specifično do bivših političnih emigrantov. Sledil sem članke in vam čestitam, kako dobro ste opravili.

Dr. Peter Urbanc, Kanada

**

Dovolite mi, da ob tej priliki pošljem pristrčne pozdrave tudi ge. Anki Savelli Gaser in ji še enkrat čestitam za odlično predstavitev visoke ravni zborovske kulture Slovencev v daljni Argentini. Posnetke z ljubljanskega nastopa sem vključil tudi v pregled najvidnejših zborovskih dosežkov pri nas v letu 1991.

Marko Studen, svetovalec za zborovsko dejavnost

Zveze kulturnih organizacij Slovenije

**

Iz srca čestitam k tolikšnemu uspehu s koncerti v Sloveniji. Z molitvijo sem vas spremljala in se z vami veselila, ko smo brali poročila v Svobodni Sloveniji. Marija, naša dobra Mati, se vam je hotela na ta način v taki obliki zahvaliti za vse,

kar delate v Njeno čast. Za vse je bilo nekaj edinstvenega.

Mimi Martinčič, Kanada

**

Spominjam se nepozabnega leta '91, ko se je v vašem prepevanju kot v rozni kapljici zableščala naša ljuba Slovenija.

Jasna Novak, TV Slovenija

ČUDEŽ

K nekemu duhovniku je prišel mož, ki se je hotel nekoliko ponorčevati iz vere, in je vprašal: „Kako je mogoče, da iz kruha in vina nastane Kristusovo telo in kri?“

Duhovnik je odvrnil: „Če že tvoje telo lahko spremeni hrano, ki jo uživaš, v telo in kri, zakaj tudi Bog ne bi mogel česa takega storiti?“

Mož pa ni odnehal: „Kako je lahko v taki hostiji celi Jezus?“

Duhovnik je odvrnil: „Pokrajina, ki leži pred teboj, je tako velika in tvoje oči so tako majhne. Kljub temu pa je v tvojem očesu slika vse pokrajine. Zakaj potem ne bi bilo mogoče, da bi v malem koščku kruha bil navzoč Kristus?“

Pa je mož postavil še tretje vprašanje: „Kako pa je lahko isti Kristus navzoč v vseh vaših cerkvah?“

Duhovnik je vzel ogledalo in mu ga pokazal. Nato ga je vrgel na tla in rekel: „V vsakem posameznem koščku lahko hkrati vidiš svojo podobo.“

25. maj 1991. Nastop našega „Gallusa“ v Ledincah na Koroškem, kjer se je zbralo in nastopilo kar pet „Gallusov“.

Eden od tolikih šopkov, ki jih je dirigentka ga. Anka Savelli Gaserjeva prejela po koncertih.

Dr. Vojo Arko
v pogovoru
z Jožetom Škerbcem

Gospod doktor, ob začetku najinega pogovora bi vas prosil najprej za nekaj podatkov o vaši družini in vaši mladosti ter šolanju.

V svojem rojstnem kraju, Ribnici na Dolenjskem, sem živel do šestega leta v Miklovi hiši, domačiji moje mame, kjer je zdaj ribniški muzej. Moj oče, tudi Ribničan, Bevkov iz Bukovice pod Veliko Goro, je kot zdravnik dobil službo v Šentvidu nad Ljubljano in od leta 1926 je vsa družina tam prebivala. Ljudsko šolo sem opravil v tem kraju, potem sem hodil na klasično gimnazijo v Ljubljani, kjer sem maturiral leta 1938 in se vpisal na pravno fakulteto. Diplomiral sem leta 1944.

Kako ste preživljali čas vojne in revolucije? Slišal sem, da ste bili vključeni v Vauhnikovo obveščevalno službo?

Prvi del vojne sem preživel v Ribnici in Ljubljani, saj so Šentvid zasedli Nemci. Konec leta 1942 sem

O slovenski skupnosti v **BARILOČAH**

se po posredovanju Dušana Pleničarja priključil Narodni legiji in sodeloval v Mihajlovičevem gibanju, ki sta ga vodila vojaško major Karel Novak in organizacijsko Rudolf Žitnik. Po italijanskem premirju sem odšel v Italijo in se nastanil v Padovi, kjer so že študirali nekateri slovenski študentje. Dve moji gimnazijski sošolki sta mi posredovali stik s hrvaškim patrom Placidom Cortesejem. Ta se je brigal za zavezniške, predvsem jugoslovanske ubežnike, pripadal pa je mreži zavezniške obveščevalne službe, ki ji je načeloval polkovnik Vauhnik. V tej zvezi sem bil oktobra 1944 aretiran in Nemci so me poslali februarja 1945 v Nemčijo. Pripeljali pa so me samo do Verone, tam sem dočkal konec vojne in prihod zaveznikov. Bedasta ameriška vojaška uprava me je držala zaprtega več kot štiri mesece, potem so me izpustili in sem se vrnil v Padovo. Na fakulteti političnih ved sem leta 1947 doktoriral in v začetku 1948 emigriral v Argentino.

Kakšni so bili vaši začetki v Argentini?

Po prihodu v Buenos Aires sem delal na javnih delih na Barrio Evita. Po kosilu sva se z Milošem Staretom senčila pod ombújem in iz tega počivanja je zrastle najino dolgoletno sodelovanje pri „Svobodni Sloveniji“. Ker nisem prenesel buenosaireske klime, sem se v marcu 1949 pomaknil na jug, v San Carlos de Bariloche, in se zaposlil v trgovskem podjetju Raynoff y Caldart. Po nekaj letih sem postal knjigovodja te firme, pozneje pa kupil konfekcijsko trgovino, v kateri sedim še danes.

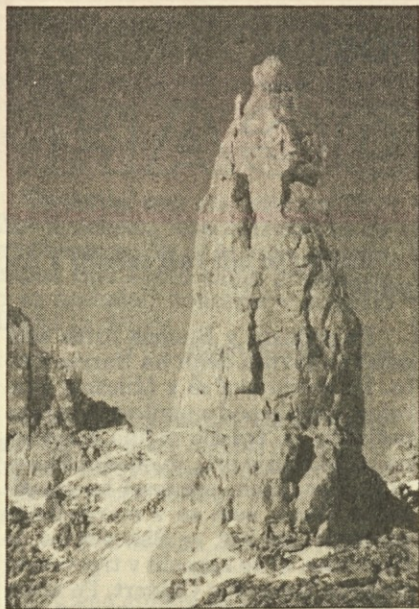
Vaše življenje v Bariločah je tesno povezano s slovenskim gorništvom. Ali bi našli najvažnejše dosežke in najpomembnejša imena v andinizmu in smučarstvu?

O Bariločah sem bral v Padovi, ko sem čakal na potovanje v Argentino. Prav tako so o tem izletniškem kraju v Kordiljerah izvedeli od avstrijs-

Dr. Julij Savelli, prvi in dolgoletni dirigent SPZ „Gallus“. V Sloveniji je bil deležen priznanja in odličij za zasluge za slovensko pevsko kulturo.

26. maj 1991. Nastop našega „Gallusa“ v Velikovcu. Tudi v tem kraju je nastopilo vseh pet „Gallusov“.

Nekdaj „Invencible“ (Nepremagljivi),
zdaj „Campanile Esloveno“
(Slovenski zvonik).

kih smučarjev nekateri naši fantje, ki so životali po avstrijskih taboriščih in se navduševali za beli šport. Leta 1951 se je zbrala v Bariločah že večja skupina slovenskih planincev in ustanovili smo Slovensko planinsko društvo. Čeprav je bilo življenje v pionirski leseni vasi včasih neudobno, so tam številne naravne lepote odtehtale trenutne neprilike. V planinski družini so se Slovenci naglo izkazali in se povzpeli v vrhunec takratnega argentinskega andinizma. Zlasti smo prednjačili v smuškem teku (Jerman, Flere) in v plezalstvu (Dinko Bertonec, Tonček Pangerc). A tudi v alpskih smučarskih disciplinah se je Dinko Bertonec pridružil najboljšim argentinskim tekmovalcem. Želja, da se vpiše slovensko ime v Kordiljere, je botrovalo dvema za takratne prilike izjemnima gorskima turama: Campanile Esloveno in Torre Tuma. Poleg tega sta Tonček in Dinko začrtala v bariloške skale številne nove smeri, France Jerman pa je bil dolga leta argentinski državni prvak v smuškem teku in trener argentinske vojske v isti smučarski panogi. Ker je zgodba slovenskega andinizma v številnih publikacijah sorazmerno dobro opisana, je tukaj ne mislim ponavljati. Slovenska steza v osrednjem katedralskem pogorju, kočica Pod Skalco, Jugova plošča, križ na Capilli, Rožmanovo znamenje so mejniki slovenskega bariloškega andinizma. V odpravah bariloškega

andinskega kluba na San Valentín in Paine sta poleg Bertonec in Pangerc sodelovala še Ivan Arnšek in Davorin Jereb. Pozneje sta brata Peter in Jure Skvarča obogatila gorniški doprinos Slovencev z drznimi in dobro pripravljenimi podvigi v Južnih Andih. Zabeležim samo prvenstvene vzpone na Pier Giorgio, Cerro Steffen, Volcán Lautaro, Cerro Norte in Cerro Moyano. Skvarča sta krstila več južnih gor s slovenskimi imeni. Slovenski plezalci so se tudi vključili v argentinske himalajske odprave in Dinko je plezal celo na Antarktiki. Žal nam je pogorje Paine v južnem Čilu vzelo Tončka Pangerc, na Tronadorju pa sta izginila v nevihti Tomaž Kralj in Božo Vivod.

V naših publikacijah ste vsa desetletja objavljali kroniko o življenju rojakov pod Tronadorjem. Izdali ste tudi nekaj knjig. Kaj bi dejali o vaši literarni dejavnosti?

Kronika slovenskega andinizma in slikanje našega življenja v deželi jezer in njenih gora je praktično vse moje literarno delo. Stirideset let že pišem bariloško poročila za tednik „Svobodno Slovenijo“ in v Zbornikih te založbe sem objavil številne članke v zvezi s slovenskim argentinskim gorništvom. Razumljivo je, da sem sodeloval pri publikacijah Slovenskega planinskega društva. Tretja in peta številka „Gorá“ sta objavili moji delci „Ljubezen po pismih“ in „Cerro Shaihueque“. „Zgodbe z Nahuel Huapija“, ki mi jih je najprej tiskala založba „Svobodne Slovenije“, je izdala leta 1976 Mohorjeva družba v

Celovcu. Omenim dejstvo, ki je za emigrante popolnoma razumljivo, a presenetljivo za domače slovenske literate, da je bilo vse to delo zastojkarsko in da praktično nikdar nisem dobil nobenega honorarja z izjemo nekaj knjig, ki mi jih je poslala Mohorjeva. Pisal sem tudi v španskem jeziku, zlasti za zbornike Cluba Andino Bariloche, prav zadnje mesece pa mi je isti klub izdal biografijo bariloškega gorskega vodnika Otona Meilinga.

Bi omenili kak spomin na rojake, ki so vam bili še posebej blizu, na primer o Tončku Pangercu, Frenku Jermanu, Robertu Petričku, Bari Remec...?

Slovenski andinizem in bariloško slovensko delo sta močno povezala peščico slovenskih rojakov. V prvih letih sem se dosti družil s Tončkom Pangercem, ugajala mi je njegova dinamika. Na žalost so ga gore prekmalu pogubile. Z Jermanom, Petričkom in Baro sem sodeloval desetletja. Frenk je imel podobne ideje kot jaz o slovenskem deležu v Bariločah in upala sva, da sva naše društvo ohranila v stalnem, čeprav včasih bolj zaspanem, a potem spet aktivnem sodelovanju vse do nepričakovane Frenkove smrti. Njegov nenadni odhod me je močno prizadel. Z Baro naju je prav tako družilo skupno delo in dosti skupnih idej. Obadva sva ostala Slovenca, a se navezala na bariloško pokrajino. Baro pa je njen stik z indijanskim svetom popeljal še v druge južnoameriške predele, tako da je pos-

Odkritje spomenika škofu dr. Gregoriju Rožmanu pri Skalci (1965). Vsi otroci v sprednji vrsti so kasneje obiskovali slovenske tečaje.

Spomenik škofa dr. Gregorija Rožmana ob Petričkovi koči Pod Skalco.
Foto JOŽE TOMAŽEVIČ

tala močno ameriško navdahnjena. Robi Petriček je dvajset let živel ne samo za slovensko planinstvo, temveč se je posvečal tudi drugim problemom slovenske skupnosti. Kot izredno sposoben slaščičar bi si bil lahko pridobil znatno premoženje, če bi se ukvarjal samo s pridobitvenimi posli. A je ves prosti čas, ki mu ga je dopustila služba, žrtvoval slovenskim zadevam. Dosti sredstev za naš Planinski stan je bilo zbranih na prireditvah, ki jih je organiziral skupno z benosaireskimi prijatelji. Petriček je tudi z vsemi močmi podpiral odprave bratov Skvarča, dve prvi reviji „Goré“ in Rožmanovo znamenje pa so sloneli skoraj izključno na njegovih ramah.

Navezali ste prijateljske stike z alpinisti in smučarji iz Slovenije, ki so prihajali k vam plezat in smučati ali vaditi.

Stiki s slovenskimi smučarji in alpinisti stare domovine so postali mogoči, ko se je diktatura domá ublažila. Mislím, da se tudi Križaj in njegovi tovariši radi spominjajo zimskih mesecev, ki so jih prebili v Bariločah. S Frenkom sva se vedno zavedala, da povprečen Slovenec ni odgovoren za vladajoči režim in da je treba rojake iz domovine lepo obravnavati, zlasti če pripadajo smučarskemu in planinskemu krogu. Vemo tudi, da so se plezalci Fitz Roya in Torreja med emigracijo v Buenos

Airesu prav dobro počutili.

Slovenska skupnost v Bariločah prireja tudi prireditve za slovensko in argentinsko publiko, imate slovensko sobotno šolo, ob nedeljah slovensko mašo...

Slovenska skupina v Bariločah je zelo upoštevana, saj se stalno udeležujemo v javnosti. Nismo poznani samo kot planinci in smučarji, kar je bilo razumljivo zaradi naše planinske storije, temveč tudi zaradi raznih

prireditev, dostopnih vsemu občinstvu. Začelo se je s Praznikom snega pred leti, ko smo postavili stojnico v hotelu Italia, potem pa organizirali slovenski voz na sprehodu zimskega praznika. Izreden vtis sta napravili v zimah 1978 in 1979 naši stojnici na glavni cesti, ko sta Jerman in Možina s sodelovanjem vseh rojakov postavila najprej slovenski kozolec, potem pa lep prikaz planiške skakalnice. Na tej so bariloški fantiči resnično skakali tam sredi ceste Mitre, pred hotelom Tivoli, v katerem so takrat stanovali smučarji iz Slovenije. Kasneje smo vsa leta sodelovali na folklornem prazniku narodnostnih skupin in predstavili folklorna zbora iz San Justa in Morona, ki sta pripravila lepe nastope ter navdušila občinstvo. Že od leta 1980 naprej je ob takih priložnostih visela na Trgu narodnostnih skupin slovenska zastava, seveda brez zvezde. Potem smo vsako leto za praznik 29. oktobra priredili spominsko slovesnost na istem trgu s sodelovanjem tujkajšnjih oblasti. Lansko leto, ob 40-letnici Slovenskega planinskega društva smo pripravili razstavo v mestni razstavni dvorani, pozneje pa še razstavo arhitekta Sulčiča. V našem domu, Planinskem stanu, se vrstijo vsako leto razne prireditve namenjene Slovincem in njihovim družinam. Tam je tudi posloval in še vedno posluje slovenski ljudskošolski tečaj, medtem ko gostuje srednješolski tečaj v kolegiju Don Bosco. V srednji šoli sem vrsto let poučeval slovensko zgodovino in literaturo. Slovence druží tudi slovenska maša,

Stara Skalca (1957).

ki jo oskrbuje ob nedeljah in praznikih župnik Branko Jan, za širšo publiko pa je zmeraj dosti pomenil pevski zbor „Niños y Jóvenes Cantores de Bariloche“, ki ga je ustanovila in dolga leta vodila Lučka Jermanova in ki mu zdaj načeljuje Andrej Jan.

Vaša soproga gospa Milena je organizirala šolski pouk slovenskih otrok in si prizadeva za ohranjanje slovenskih izročil.

Moja žena je že pred mnogimi leti začela s slovensko šolo in delala na njej četrto stoletja. Poleg tega se je brigala za narodne noše in sama sešila ali drugače oskrbela številne obleke za javne nastope. Njej se tudi moram zahvaliti za prosti čas, ki sem ga potrošil v gorah in literaturi, saj je ostajala skoraj ves konec tedna sama s štirimi otroki in dobro vem, da bi marsikatera žena ne prenašala mirno, da se ukvarja mož z lepimi, a nedonosnimi posli, za dom pa se mora skoraj izključno sama brigati.

Ali sodelujete tudi z drugimi narodnostnimi skupinami?

Sodelovanje z drugimi narodnostnimi skupinami se je do zdaj omejevalo na zimsko folkorno prireditve. Vendar včasih nastopamo skupno na raznih argentinskih narodnih praznikih, saj narodne noše in številne zastave nudijo takim svečanostim svojsko barvitost. Inicijativa bariloške občine za skupni evropski park na jezerski obali je sicer lepa, a se mi zdi malo verjetna in težko izvedljiva zaradi pomanjkanja denarnih sredstev.

Kakšen je vaš pogled na prihodnost slovenske skupnosti v Bariločah?

Bodočnost slovenskega dela v Bariločah zavisi od mladine. Pravkar so se lepo potrudili in priredili uspešno razstavo Capille, s številnimi starimi in modernimi fotografijami, citati in splošnimi podatki. Upam, da bodo tudi po našem odhodu še naprej vztrajali v slovensko-argentinski družbi in da bo slovenski delež v našem mestu zmeraj upoštevan.

Lepo se vam zahvalim za vaše odgovore. Želim, da bi zdravi in v mladostnem duhu in navdušenju še naprej delali za slovenstvo v tem privilegirano lepem kraju naše nove domovine.

„Dotaknila sem se onstranstva...“

TEODORA GERŽINIČ

Danes se vam oglašam, da z vami delim čudovito življenjsko izkušnjo. Ne gre za to, da koga o čem prepričam. Povedala bi vam le rada, kako so potekali dogodki.

14. avgusta leta 1979 obležim s hudim vnetjem sapnika in bronhijev z zelo visoko vročino. Družinski zdravnik me obišče in zapiše, kako in s čim se pozdraviti. Naslednji dan, 15. avgusta, na praznik Marijinega vnebovzetja, doživim nekaj izrednega. Prosila sem mamó, da mi pusti zdravila z vodo na posteljni omarici, ker sem morala vzeti zdravila ob eni ponoči. Mama mi ustreže in gre k počitku. Jaz čakam, da pride ura, ob televizijskem filmu. Približno ob 0.45 začnem dihati s težavo. Mama se prebudi iz trdnega spanja in me vpraša, kaj se mi dogaja (kako silen je materinski čut!). Ko pride do mene, sem se že začela dušiti zaradi alergične reakcije na zdravila. Vstane

tudi očka. Vedno bolj se dušim. Pokličeta po telefonu zakonski par zdravnikov (ki sta nadomeščala družinskega zdravnika). Obljubita, da prideta takoj. Začne se borba s smrtjo, želim zadihati in ne morem, dušenje je strašno. Očka me drži v sepečem stanju. Mama pogreje vodo v lončku, da bi zadihala s paro. A para me je še bolj dušila. Odrinem lonček tako, da se malo vrele vode vlije name. Vzkliknem in s tem dobim delček zraka. Toda borba za življenje je vedno hujša. Želim ostati na zemlji, odtrgam del okenske zavese, si zlomim nohte, ko se skušam oprijeti zidu, opraskam očka po hrbtu, ko se ga oklepam. A vse je zaman. Zavedam se, da umiram. Zadnje opravilo, da moram še nekaj časa ostati tukaj, je to, da sestre še ni doma; ne smem umreti, preden se od nje ne poslovim, sicer bi jo užalila. Ko mama sprejme zdravnika na cesti, se vdam, pogledam očka v oči; on me

Slovenski križ na vrhu Capille. Izletniki leta 1981, ob 30. obletnici Slovenskega planinskega društva.

Teodora Geržinič v družbi televizijskega časnika Víctorja Sueira na TV kanalu pri „Almorzando con Mirtha Legrand“.

pogleda in čuti, da odhajam s tega sveta. Položi me na posteljo in me prekriža. Potem se mi za nekaj trenutkov stemni. Srce mi ne bije in ne diham več.

Gotovo se sprašujete, kje je kaj čudovitega. Šele sedaj se začne: kar naenkrat se najdem na stropu sobe in zagledam svoje telo ležeče na postelji. „Vidim“, da vstopita zdravnik, da si zdravnik ne sleče svetlo rjavega plašča, da pristopi tudi njen mož zdravnik. Vprašata, če imam bolniško blagajno, a tudi pravita, da ni časa. Mama in očka stojita pri vratih sobe. Mama joka in prosi zdravnika, da me rešita. „Vidim“ tudi, da zdravnika iščeta žilo za injekcijo. Ni je lahko najti in vlije se mi kri po roki. Prikaže se sestra s preplašenim obrazom; prihaja domov šele takrat in se hitro zave položaja. V sobi na postelji leži moje telo, moja bit pa izpod stropa z nepopisnim občutkom blaženosti in miru opazuje, kaj se okrog njega dogaja. Ne trpim, srečna sem kot nikoli. Rada bi rekla mami, očku in sestri, naj ne žalujejo, ker moja sreča je neizmerna. Najdem se v svetlem predoru, ki je poln vsebarvnih lučic. V hipu se mi kot v filmu odvijte vse moje življenje. Tedaj se pojavi pred menoj moj stari oče, ki je umrl že pet let prej. Vidim ga jasno. Je star kot v trenutku, ko je odšel, a z njegovega obraza odseva bivanje v milosti in blaženosti. Reče mi, da je zelo vesel mojega obiska, da ve, da ga ljubim, in da tudi on mene neizmerno ljubi, a da še ni čas, da ostaneva skupaj, in

da naj bom prepričana, da mi bo od tam, kjer sedaj biva, pomagal v vsem, kar bo mogel. Po besedah starega očeta zagledam močno bleščečo prekrasno belo luč, ki me ne slepi, ima križu podobno obliko. Oblije me še močnejši občutek miru in blaženosti, nahajam se v naročju neskončne blaženosti. Luč me zajame in popelje do nepopisno lepih velikih vrat. Ta vrata se ne odpro. Čutim, da moram iti nazaj v telo, čeprav si tega ne želim, saj večje sreče, miru, blaženosti in ljubezni nisem še nikoli občutila. A ta odločitev ni moja. Tudi v tem trenutku me ne navdaja tesnoba. Zagledam zopet svoje telo, „vstopim“ vanj in ponovno zaživim življenje v telesu, ki me vzdržuje, ni pa moja bit. Vse to traja približno dve minuti.

Čez nekaj časa se prebudim. Od tega trenutka dalje ima moj pogled na zemeljsko življenje globlji pomen. Čeprav nisem želela priti nazaj, sem začutila močnejšo ljubezen do tega življenja. Opazim lepoto stvarstva v najmanjših predmetih, npr. v roži, živali, soncu in dežju... Uživam ob njih. Stavljam si vprašanja, ki imajo iz dneva v dan manj odgovorov. Vem, da je človeška narava nagnjena k slabemu, a boli me, da človek pozabi na svoj cilj. Zakaj toliko borbe za oblast? Zakaj vojske? Zakaj sovraštvo med ljudmi? Zakaj mnogi ne uvidijo, da je onstranstvo nekaj čisto drugega in da se tamkajšnja sreča kuje z ljubeznijo tu na zemlji?

Smrti se ne bojim, ker vem, da smrt ni naš konec, temveč začetek

lepšega življenja za vso večnost. Izgubila sem strah pred končnostjo; še bolj se mi je utrnila zavest o tem, kateri je pravi pomen človeškega življenja: priprava in pot v večnost. Toda, kako doseči srečno večnost? Temelj odgovora je v Evangeliju, ki ga je treba prenesti na vsakdanje življenje v ljubezni do bližnjega.

Ko naše telo umrje, ne umrje vse. Naša duša odide v onstranstvo. Tam ni privilegijev. Tam ni važno, kaj smo tukaj imeli, temveč kakšni smo tukaj bili.

Ne vem, če sem „doživela“ klinično smrt ali skorajšnje klinično smrt. Vem pa, prepričana sem, da sem se „dotaknila“ onstranstva. Tam nas čakajo vsi, ki so že zapustili svoje zemeljsko telo, toda niso zapustili svojih ljubih; povezava se nadaljuje, a na drugačen način; oni so že v svetu večnosti, mi pa korakamo za njimi dan na dan.

Prvi, ki je pisal o primerih klinične smrti in povratku iz nje, je bil ameriški zdravnik-psihiater dr. Raymond Moody v knjigi „Življenje po življenju“ (Life after life), izdani leta 1975. V Ameriki se že več let znanstveno posvečajo tej temi. Tudi v Vatikanu so začeli preučevati ta doživetja.

V Argentini je znani časnika Víctor Sueiro o tem napisal dve knjigi, ker je sam doživel to skušnjo. Naslov prve knjige je „Más allá de la vida“, izdana leta 1990. Drugi knjigi je naslov „La gran esperanza“, kjer je na strani 90 na kratko opisan moj primer.

V novembrski (1991) številki tržaške revije „Mladika“ je brati intervju z mladim fantom Marinom Kačičem pod naslovom „Smrt ni naš konec“. Pripoveduje, kako je po hudi nesreči, ki jo je povzročila eksplozija mine, „doživel klinično smrt“ in svojo zgodbo ob tem.

Pojasnila: To prekrasno skušnjo doživimo samo tisti, ki pridemo do nje po naravnih zakonih. Vse kaj drugega pa dožive samomorilci. Tisti, ki so klinično smrt doživeli po poizkusu samomora in so se rešili smrti, z grozo opisujejo trpljenje ob tej skušnji.

So tudi primeri ljudi, ki so doživeli klinično smrt in se ne spominjajo ničesar. Znanstveniki in teologi, ki študirajo te primere, prihajajo do zaključka, da se to zgodi tistim ljudem, ki nimajo vere ali ne živijo po veri.

Odpusti mi, Nataša!

SERGEJ KURDAKOV

Kmalu zatem sem dobil dokumente in rekli so mi, da sem svoboden človek, da lahko zapustim ječo in začnem novo življenje v Kanadi. V tednih, ki sem jih preživel v ječi, je k meni prišel nekdo iz vladne pisarne in mi rekel nekako v tem smislu: „Kurdač, zelo skrbno smo preučili tvojo zgodbo od začetka do konca. Vsa dejstva smo dali v računalnik, ki je bil posebej programiran, da izdela analizo. Dali smo podatke o temperaturi morja, o smeri in jakosti vetra, o moči viharja, o razdalji ladje do obale, o višini valov, celo o tvoji fizični zdržljivosti. Naši znanstveniki so vse to preučili s pomočjo računalnika in rezultat analize je, da je bilo tvoje plavanje in preživetje nemogoče. To je podatek, ki nam ga je dal računalnik. Ali si nam mogoče pozabil povedati kaj, kar se je tisto noč še zgodilo?“

Za trenutek sem pomislil in nato odgovoril: „Edina stvar, ki sem jo izpustil, je to, da sem goreče molil.“

Odšel je in se čez nekaj dni vrnil. „Sergej, gotovo te bo zanimalo, da je potem, ko smo dali v računalnik vse podatke, tudi tvoje molitve k Bogu, računalnik potrdil, da je bilo tvoje plavanje in preživetje možno. Verjamemo tvoji zgodbi.“ Bil sem osupel. Le kako more računalnik vedeti kaj o Bogu?

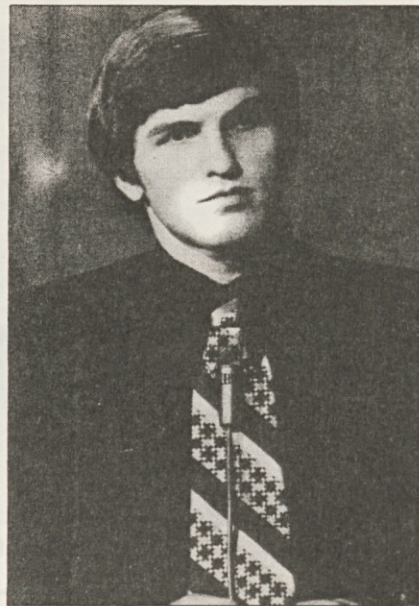
Kasneje so mi pojasnili, da je računalnik štel mojo molitev kot „psihično moč“ ter da sta bili ta moč in močna volja dodatna motivacijska dejavnika, ki sta pripomogla, da je bilo moje preživetje dejansko mogoče.

Kot svoboden človek sem odšel iz ječe v Quebecu in se odpravil v majhen hotel, da bi dobil sobo. Mnogi ljudje so mi takrat in že pred tem po-

nujali pomoč, službo ali stanovanje. Dobil pa sem tudi ponudbo, ki je nisem pričakoval. Organizator plavalnega tekmovanja iz Ontaria mi je pisal, da pripravlja v naslednjem letu veliko poletno plavalno tekmovanje. Ker sem bil znan po vsej Kanadi zaradi svojega plavanja v oceanu, mi je ponujal 150 dolarjev, če bi se udeležil te prireditve in plaval petindvajset milj. „Vsi vas poznajo kot dobrega plavalca,“ je napisal, „in od vsepovsod bodo prišli, da bi vas videli. Skupaj lahko narediva dobro kupčijo.“

To je že res, da sem dober plavalec, vendar sem mu odpisal, da je bil Bog tisti, ki mi je pomagal tako dolgo plavati v oceanu, in da ne morem sprejeti njegove ponudbe.

V tistem trenutku sem imel dvoje skrbi v življenju. Prva skrb je bila izpolnitev moje obljube Bogu, da mu bom služil. Druga skrb pa je bila najti zaposlitev in se naseliti v Kanadi, da bi lahko bil človek, kot sem želel biti. Vedel sem, da se bom druge skrbi lažje rešil kot prve.

Sergej Kurdač

Najprej sem moral najti Boga. Toda kako? Kje? Dejansko nisem o njem vedel prav nič in nobenega duhovnika nisem poznal, da bi se lahko z njim pogovoril o Bogu. V centru Quebeca sem videl veliko cerkev, katoliško cerkev sv. Ane, in odločil sem se, da pojdem tja. Če je to cerkev, potem bom v njej lahko našel Boga.

Dalje na str. 159

Celovski „Gallus“ pod vodstvom dirigenta Jožeta Ropitza, ki je lani dvakrat nastopil z našim zborom. Letos — 21. avgusta — ga pričakujemo v Argentini. Dobrodošel!

V KERSNIKOVI ULICI

Tu smo nekaj časa živeli v miru, brez preganjanja. Teta nam je dala na razpolago dve sobi, uporabo kuhinje in sploh vseh pritoklin. Ko so teto zaprli, so jo obsodili na zaplenbo vsega premoženja, ker je Nemcem „dovolila“, da so se intabulirali z 51% na tovarno upognjenega pohištva, danes „Stol“, na Duplici pri Kamniku, katere solastnica poleg strica Vlada je bila tudi ona (kot da bi mogla ona pri tem kaj odločati!). Zaplenili so tovarno in vilo na Duplici, v Ljubljani stanovaljsko hišo, kjer so sedaj stanovali, in tudi vse nepremičnine. Ko so poplašenci Zaplemenbenega centra popisovali inventar in sem za nekatere stvari, ki smo jih uporabljali — poselje, kuhinjsko mizo, posodo itd. — izjavila, da so moje, so akceptirali. Pozneje sem teti to vrnila oz. nekaj odkupila, npr. mami novo posteljo z žimnico. Posojeno sem potem delno uporabljala tudi na Viču in vrnila Nadi, hišni pomočnici tete, ki ji je stvar že prej podarila. Še pred popisom so takoj po obsodbi prišli delavci pod vodstvom Valensa Voduška po klavir. Od Voduška sem zahtevala da se je izkazal z osebno legitimacijo.

Kmalu so nam dodelili v stanovanju več vojakov — oznovcev, ki so prehajali skozi mojo in Tinčково spalnico. Prostor je bil namreč prvotno velika sprejemnica, ki so jo že med vojsko Remčevi predelili v dva prostora, ločena z leseno steno, v kateri so bile vdlane tudi omare. V tej sobi je prvotno spala mama, ker pa jo je silno motilo neprestano sprehajanje sstanovalcev (menjavali so se moški in ženske, medsebojni obiski), sva sobi zamenjali. Sicer nas niso nadlegovali in smo z njimi živeli v kar dobrih odnosih. Med oznovci je bila tudi mlado,

Devet let v rdečem raju

VERA REMEC DEBELJAKOVA

morda 20-letno dekle, po činu majorka (?), doma iz Grgarja pri Gorici. Ko jo je obiskala mati, preprosta žena, ji je potegnila iz žepa rožni venec in ga zagnala v smeti — „to neumnost“. Ko je zašla v stanovanje miška in se zatekla v stranišče, jo je „majorka“ toliko časa preganjala, da jo je ubila. Na mojo pripombo, da jaz miške ne bi mogla ubiti, je odgovorila: „Kaj pa mislite, mi smo še ljudi tako klali!“ Tudi se je hvalila, kaj vse si je nabrala ob partizanski zasedbi Trsta, med drugim skoraj en meter visoko punčko, ki je hodila, in govorila: „Saj so jo gotovo pustili tam bežeči Nemci!“ Tako so komunisti osvobodili Trst!

Za nadzorstvo nam je OZNA prav kmalu poslala svojega zaupnika v osebi električarja Marjana Dolničarja, sina hotelirja v Tivoli. Njegova in naša mama sta bili dobri prijateljici še iz mladih let, ko je naša mama gospodinjala svojemu bratu, tedaj župnemu upravitelju v Vranji Peti pri Kamniku, kje je bila menda ga. Dolničarjeva doma. Naša mama je tudi svojčas prosila svojega znanca, mestnega direktorja Jančigaja, da je Mar-

jana sprejel v službo v Ljubljansko elektrarno. Kot dobremu, zvestemu prijatelju smo v začetku povsem zaupali, pa smo pozneje začeli dvomiti o pravem namenu njegovih obiskov. Moj sum je temeljil na teh ugotovitvah:

1. Prihajal je skoraj dnevno in ostajal po več ur pozno v noč, pač za kontrolo, kdo nas obiskuje. Ko so vsi drugi že zdavnaj odšli spat, sem se morala jaz še vedno razgovarjati z njim (v kuhinji). Stalno me je spraševal, če dobivam kaj pošte od naših.

2. Že v samem začetku svojih obiskov me je nekoč vprašal, če bi bila pripravljena sodelovati v pravkar ustanovljeni protikomunistični podtalni organizaciji. Na moj nikalni odgovor, ker sem ostala doma zaradi otrok in da sem dolžna jih ščititi in torej ne riskirati zapora, me je še spraševal, če morda poznam kakšno drugo osebo, ki bi bila pripravljena za sodelovanje. Vprašala sem gospodično Suzano, po rodu Hrvatice, sicer profesorico v Krištofovem zavodu, če bi hotela v to organizacijo vstopiti, pa je bila takoj pripravljena. Gdčna. Suza-

„Gallus Consort“ Trst. Tudi ta je lani gostoval na Koroškem.

na je bila strastna privrženka OF, toda ko so partizani pobili četnike v Grčaricah in Jelendolu, se je njeno navdušenje ohladilo in je postala ena najzavednejših nasprotnic NOB. Toda kmalu je padla v past: aretirali so jo na Prešernovi cesti, ko je nosila v ročni torbi sveženj protikomunističnih letakov, in jo zaprli v zapore Prisilne delavnice v Mostah. Zasliševal jo je njen bivši, vanjo zaljubljeni učenec, ki ji je obljubil, da jo bo spustil, če bo vse po pravici povedala, na kar je pristala. Še iz ječe mi je poslala droben listek, da je vse povedala, in da naj posvarim Marjana, da se pazi. On pa mi je odgovoril, da se nič ne boji, in res se mu ni nič zgodilo. Prav ob tem sem začela dvomiti v njegovo iskrenost.

3. Tudi pozneje, ko smo stanovali že na Viču, je bil skoraj dnevni gost in prav tako pozno v noč, ko so morali moji v enosobnem stanovanju vprico njega v postelje. Ob obisku Kajžerjeve Pavle (Vladine prijateljice) je takoj vprašal, kdo je ta ženska, česar mu seveda nisem povedala.

4. Ko so komunisti organizirali „prostovoljno“ udarniško delo, me je prijateljica Julka (po svoji službi v to vezana) pregovorila, da sem šla z njo kopat jarke na Celovško cesto, ter tako dobila udarniško legitimacijo. Na Pšati pri Domžalah je nova oblast začela graditi veliko farmo, menda za prašičjerejo. Vsako popoldne so tja vozili posebni vlaki s „prostovoljci“. Neki dan je prišel k nam Marjan in me začel nagovarjati, da grem tudi jaz tja. Dolgo sem se upirala, nazadnje me je pregovoril; šel je z menoj tudi

sam. Na Pšati sem zidala — polagala opeko in malto. Dolničar se je vse dopoldne sprehajal okrog delavcev in tudi meni svetoval, naj nikar preveč ne delam, temveč samo fingiram. Ob zaključku „sihta“ je šel z mojo legitimacijo v kolibo, kjer je uradoval kontrolni urad, in se vrnil z legitimacijo, kjer je bilo vpisanih 24 ur dela. Rekel mi je, da je dal v mojo legitimacijo pripisati tudi svoje ure, kar pa vse skupaj niti od daleč ni odgovarjalo resničnim 4 oz. 8 uram.

Vendar moram priznati, da me je ta udarniška legitimacija rešila poznejšega zapora v takimenovani „sedemindvajseti regiment“. V to skupino so obsodili in zaprli iz vsakega okraja, rajona, po 3 ženske: 1 našo — belogardistko, (tako naše žene: Marico Pogačnik-Vebletovo, Danico Petričkov, redovnico Nušo Sušnikovo, ki je morala deliti posteljo z odvetnico dr. Ljubo Prenner, in še mnogo drugih znank, ki se jim imena ne spominjam), 1 prostitutko in 1 navadno kriminalko. Ob srečanju z Dolničarjevim bratom Slavkotom, gostilničarjem nasproti Dramskega gledališča, kjer so se navadno shajali dramski igralci, sem tega prav nedolžno vprašala, kako da je Marjan komunist, mi je odgovoril, da so ga zares pridobili. S tem je dokončno potrdil mojo sumnjo.

Že na Viču me je Marjan povabil k svojemu bratu na „pustne krofe“. Tu sem srečala več igralcev in režiserjev, npr. Šesta in druge, katerih imen se prav tako ne spominjam. Zelo so zabavljali čez režim in njegovo po-

litiko, in sem se čudila njihovi korajži. Šele pozneje sem ugotovila, da so režimski pristaši lahko nemoteno kritizirali vseppek, nasprotniki seveda tega niso smeli, ker so bili takoj aretirani in zaprti.

Osebnost sem prepričana, da Dolničar režimu ni služil iz hudobije, temveč le iz naivnosti. Na vsak način me je rešil že omenjenega zapora in sem mu kljub vsemu hvaležna.

ŠE S KERSNIKOVE ULICE

Mami je v njeni sobi spodrsnilo in si je zlomila roko skoraj v ramenu. V deželni bolnišnici na Zaloški cesti si jo obmavčili (navadna bolničarka) tako nestrokovno in nespretno, tesno ob telesu, da je otežkočalo dihanje in je mama dobila pljučnico, po kateri se je komaj pozdravila. V boleznii ji je nadvse ljubeznivo stregla redovnica s. Bronislava iz Lichtenhurna (že v civilu), pregledala sta jo dr. Slavko Rakovec in dr. Hribar. Za pregled nobeden ni zahteval honorarja.

Nesrečo sem imela tudi jaz. Ker se je v mamini sobi pokvarila peč, sva z Nado poklicali pečarja, da jo popravi. Po opozorilu Nade, da so na vrhu peči skrite „Črne bukve“, sem zlezla po pečarjevi lestvi na vrh, a se je lestev, ki ji je manjkala spodnja letvica, prevrnila in sem z višine 3 m letvnila na tla in obležala v nezavesti. Ko so me našli, so me položili v posteljo in sem se le počasi začela prebujati iz nezavestnega stanja. Moje prvo vprašanje je bilo, kje je Tine in otroci, torej sem pri padcu dobila pretres možganov in s tem izgubo spomina. Hujših posledic ni bilo.

Že poleti 1945 je Micka Bernik-Petačeva v Bodovljah pri Škofji Loki povabila Tinčka k sebi na počitnice. Micka je bila izredno dobra ženska, ki jo je poznala vsa okolica, ni pa bila ofarka. Tinče mi je povedal, da je g. Omanu iz Zminca nasproti Bodovlj omenil svoje tamkajšnje počitnice in je ta takoj vedel: „A, pri Petačevi Micki!“ Še pred koncem počitnic mi je Micka nujno pisala, da naj pridem po fanta, ker je bolan. Bodovlje so od postaje Škofja Loka oddaljene skoraj 1 uro peš hoje, zato sem vzela s seboj otroški voziček, spremljala me je tudi teta. Našli sva Tinčka sredi „hiše“ na tleh na žimnici, okrog njega zalogo knjig in na njem — roj muh. Ves je bil pokrit z gnojnimi izpuščaji. Oblekli sva ga v sveže bele nogavice in ga odpeljali na vozičku do vlaka in v Ljubljano. Tu ga je pregledal dr. Mis in ugotovil zastrupljenje in predpisal

Komorni zbor „Gallus“ Kranj. Eden od petih, ki so lani nastopili skupaj.

kopanje v hipermanganovi vodi. Tinče se je kopal v Poljansčici, ki teče pod Mickino hišo, in se okužil v vodi, ki je pritekala iz jam, kjer so se razkrajala trupla pobitih domobrancev.

Naj tu omenim, da je tudi v ljubljanski okolici pod sv. Katarino oblast morala prepovedati uporabo vode iz studencev, ki so bili prav tako zasrpljeni po razkranjanju trupel.

Naj omenim še tole nesrečo: V omenjeni sobi je bila bela zidana kopalna sedeča banja. V njej sem navadno namakala umazano perilo za poznejše dokončno pranje v pralnici v kleti. Pozabila sem zapreti pipo in voda je začela teči po sobi in prodrla celo v spodnje nadstropje. V tem je stanoval prof. Dolžan (svojčas je v Novem mestu poučeval našo mamo v igranju na citre in bil v gimnaziji tudi moj profesor naravoslovja ter vnet darvinist). Seveda sta se z ženo takoj pritožila, nista pa izvajala nikakih posledic, niti zahtevala odškodnine.

Ko so sodili Velikonjo, sem slučajno šla mimo sodišča: po parku so bili nastavljeni mikrofoni in iz njih je bilo slišati divje kričanje. Doživljala sem grozote velikega petka, ko so Kristusu vpili: „Križaj ga!“

Na cesti sem večkrat srečala tedanjega sodnega ministra dr. Jožeta Pokorna, silno prijaznega in ljubeznivega. Spraševal me je, če naši kaj pišejo in če bo kaj drugače (radovednost, preskušanje ali želja?). Tudi moževega „najboljšega“ prijatelja Franceta Vodnika sem večkrat srečala. Vedno se je pritoževal čez gospodarske razmere in draginjo. Njegov učenec Korenini mi je pripovedoval, da Vodnik v šoli vedno govori le o štruci kruha in njeni ceni.

Leta 1948 so se komunisti zopet spravili na „ta bele“. Začele so se prisilne preselitve naših ljudi, seveda v manjša in slabša stanovanja, večkrat tudi izven Ljubljane. Tako sva s teto Heleno (tedaj so jo iz zapora že izpustili) dobili odlok stanovanjskega urada, da se moramo takoj izseliti v novo nakazano stanovanje na Tržaški cesti št. 60 na Viču, k družini Pajk.

V Kersnikovi ulici je delovala skupina AFŽ, ki ji je bila načelnica ga. Žnidaršič, vdova kranjskega glavarja, in njena hčerka, pesnica Asta Žnidaršič. Ker se ob volitvah AFŽ s teto teh nisva udeležili, sva se seveda tem ženam zelo zamerili. Mislim, da so pri našem preseljevanju tudi one imele svoj vpliv.

(Bo še)

Pisali so nam

Misijonar Zabret iz Indije

7. aprila 1992

Prisrčno se vam zahvalim za pošiljanje revije Duhovno življenje, ki jo vso preberem. Tako ne pozabim slovenskega jezika, saj drugače nimam po slovensko s kom govoriti, le z g. Ivanom Kešpretom, ki je 700 km od tu, pa z g. Pavlom Bernikom, ki je pa kar čez 1000 km od tu v severovzhodni Indiji.

Z zanimanjem prebiram doživetja nekdanjih in preživelih domobrancev in vaških stražarjev, ker sem bil tudi sam med njimi na Turjaku, v Kočevju in na Primorskem. Bog je pomagal z mezincem in vse se je zrušilo, hvala Bogu.

Tukaj v predmestju imamo veliko obrtno šolo. Postavili so me za upravnika. Dela je veliko pa tudi težav, ker sem edini Evropejec in od nas veliko več pričakujejo. Priporočam se v molitev.

Prav lepe velikonočne praznike, polne veselja, ker je Kristus vstal, želim vam in vsem vašim dragim,
vaš hvaležni Ludvik Zabret

Dan Bosco Technical Institute
Fatorda, Margao, Goa - 403 602
India

Verske sekte in vzgoja

Ne poznam globljeja in družbeno-političnega vpliva, ki ga sekte razvijajo med nami v bližnji okolici Vélikega Buenos Airesa. Opazujem pa spremembe, ki so vidne pri sosedih, ki so bili pritegnjeni med jehovce nekateri in drugi med baptiste.

Prej so bili katoličani po krstu in morda častilci Lujanske Marije pa kdaj občasno obiskovalci katoliške cerkve; na vsak način, ne nasprotujoči katoliški veri so bili pritegnjeni po vztrajnih oznanjevalcih božje besede k omenjenim sektam.

Iz popolnoma zunanjega opazovanja mislim, da je sprememba v njihovem življenju pozitivna. Začeli so prebirati Sveto pismo, družijo se z ljudmi, ki enako mislijo, se lahko razgovorijo o Bogu, ki deluje med njimi, in izmenjujejo si življenjske izkušnje.

Pa še to, lepše se oblačijo. Kadar jih vidim, da gredo na svoja verska srečanja ali pa se zberejo po cestah, da oznanjajo svojo vero, ne vidiš dekleta ali žene v hlačah. Tudi moški so največkrat v oblekah, srajci in kravati. Torej, slovenski rek „obleka naredi človeka“,

Troblinski kvartet „Gallus“ Ljubljana. Tudi ta je lani gostoval na Koroškem.

vem, da ni vse — vendar pripomore k večji svečanosti ali spoštljivosti določene prireditve, in v tem primeru, kako lepo, da v primerni obleki oznanjajo Boga, ko imajo pri sebi Sveto pismo, Biblijo.

Ne odobravam sekt, pač pa želim izraziti to, kar me že dalj časa bode v oči. Poglejmo mi v s svoje katoliške cerkve. Mislim, da če bi se Jezus pojavil z bičem v roki, bi marsikoga spodil iz templja zaradi nesodobnega ali neprimerne oblačila.

In naš pristop in pomoč revežem — pa dela usmiljenja. Naša versko-socialna vzgoja in čut, da vidimo stiske bližnjega, kje so?

Kako je pa z našim apostolskim in misijonskim mišljenjem, čutenjem in delovanjem? Koliko smo pripravljeni za organizirano in trajno sodelovanje pri apostolatu v naši verski skupnosti in med domačini?

Sekte verjetno uspevajo zato, ker so njihovi voditelji urni v pridobitvi človeka v stiski in zato mu priskočijo prvo na čisto človeški ravni na pomoč. Ta metoda pristopa do človeka je ravno bila od Jezusa samega svetovana.

Osebo mi ugaja pojem ekumenizma, ko je v razpoloženju strpnosti možno sožitje in prostor na tem svetu za vse ljudi različnih teženj in pripadnosti k različnim verskim skupinam.

Svetega Duha pa prosim, da bi nam dal mnogo binkoštnega duha, zlasti poguma in moči, da bi se naša vera ne omajala zaradi vsak dan bolj vabljivega in očarljivega materializma.

Terezka Žnidar

Neobjavljeno pismo

Ker naslednje pismo, odposlano reviji „Ognjišče“ dne 27. 11. 91 kot odgovor na članek, objavljen v novembrski številki iste revije, ni bil objavljen, prosim za objavo v „Duhovnem življenju“. Že vnaprej najlepša hvala.

Marko Kremžar

Razumljivo je, da je še vedno težko objektivno govoriti o slovenski polpreteklosti mnogim, ki so skozi desetletja v NOB verjeli ali jo vsaj nekritično sprejemali. Tudi niso redki, ki si še vedno mirijo vest z javnim zanikanjem bistva partijske revolucije, vse od početkov Antiimperialistične in nato Osvobodilne fronte. Seveda pa živi v domovini tudi nešteto pokončnih rojakov, ki so pod težo komunističnega režima ohranjali svoje prepričanje in ljubezen do naroda, pa bili obsojeni na molk. Take ljudi bo tudi dobronameren raziskovalec preteklosti težko prepričal, naj spregovore, dokler javno mnenje še vedno presoja revolucijo z merili, ki jih je uzakonila partija. Verjetno je, da iz istega razloga tudi pričevanja iz zdomstva še nimajo prave veljave v domovini. Ne rečem, da imamo nasprotniki komunizma vso resnico, a kar pričamo, je res. Lahko pa trdim, da med nami ni bila laž nikdar sprejeto in uradno propagirano orodje.

Upam, da bodo nekoč upoštevali gornje vidike vsaj tisti, ki se odkrito trudijo, da bi razumeli obdobje vojne in revolucije na Slovenskem. Tem so namenjene tudi sledeče pripombe.

Ko v omenjenem članku ugledni zgodovinar navaja, da „v Balantiču ni bilo političnega sovraštva“, ga brez dvoma pravilno ocenjuje. Ko pa pravi, „da se je pridružil domobrancem iz prijateljstva, bolj spontanega, kakor premišljenega domoljubja in morebiti celo iz strahu pred ponovno internacijo“, izraža neutemeljeno mnenje.

Iz celotnega odstavka izzvani, kakor da bi bil Balantič domobranec brez sovraštva nekake izjeme v pravilu. To ni res. Sovražstvo je del marksistične ideologije in ga je partija sistematično širila. Vaškim stražarjem in kasneje domobrancem pa je bil nagib za boj samobramba. Kot kristjani sovraštva niso gojili, kljub temu, da so se zavzeto in pogumno borili.

Zakaj naj bi bilo treba Balantiča zagovarjati, češ da njegova odločitev za vstop v Vaške straže ni bila premišljena? Zakaj mu jemati zaslugo za plemenit izraz domoljubja? Če mu priznavajo, da

je bil kot „jeklo ali kremen“, zakaj ga predstavijo prav v odločitvi proti komunistični revoluciji kot človeka brez lastne volje? Ne pripisujejo mu poguma in ga hočejo prikazati kot nekoga, ki je padel, ker je bil „nepremišljen“. Kakšna krivica še po smrti za fanta, ki je spoznal zlo komunizma v času, ko so mu kaki drugi pesniki še nasedali.

Balantičev France ni bil človek, ki bi le sledil. Če verjamemo v Prešernovo iskrenost, ko je zapisal, da je „manj strašna noč v črne zemlje krili...“, zakaj ne bi verjeli Balantičevi iskrenosti, ko se je v skladu s temi besedami odločil — za ceno življenja?

Ne pozabimo, da je z revolucionarnimi likvidacijami zavednih rojakov na znatnem delu slovenske zemlje partija načrtno izzvala odpor. V obrambo življenj in svojega prepričanja so se postavili predvsem ogroženi rojaki in idealisti. Balantič je bil idealist. Dokler ni jasno čutil, v čem je bistvo spopada, je stal ob strani in iskal odgovora v svoji notranjosti. Ko pa se je odločil, je hotel svojo odločitev tudi z dejanjem dokazati. Njegov odhod k Vaškim stražam je bil izraz lastnega prepričanja in prezira do „opreznežev“, ki so mislili, tedaj prav kakor zdaj, da je mogoče živeti in rasti brez odločitev.

Da je kot pesnik šibkega zdravja opravljal na postojanki v Grahovem pisarniške posle, je razumljivo. Da je pa vstopil k Vaškim stražam na prigovarjanje mojega brata, je trditev, ki se piscu morda zdi logična, a ni resnična. Balantič je bil človek samostojnega mišljenja, kot pričajo vsi, ki so ga poznali. Znano je tudi, da je vsako prijateljstvo sad podobnih pogledov na vrednote pa tudi na zablode in nevarnosti. Oba Franceta sta postala in ostala prijatelja, kljub različnosti značajev, ker sta enako presojala realnost.

Kar neverjetno je, kako bi nekateri radi še zdaj, ob vsestranskem polomu totalitarnega sistema, zakrili dejstvo, da je bil pesnik Balantič jasnovidnejši od marsikaterega rodoljuba, ki je sodeloval s partizani. Pri tem se večkrat poslužujejo tudi naše družine. Pišejo o Balantičevi „materialni odvisnosti od Kremžarjevih“ kakor da bi šlo za neko kupovanje vesti. To je krivično in zgodovinsko netočno. Kdor tako misli, ne ve, kaj je prijateljstvo. Ko očitajo mojim staršem, da so sredi vojne stiske pomagali bratovemu prijatelju iz nekake politične preračunljivosti, delajo krivico Balantiču, pa tudi mojemu bratu, mami in očetu. Še živijo ljudje, ki so mojega očeta poznali. Če bi se zgodovinarji potrudili in govorili z

njimi, bi spoznali, da napačno presojajo pravičnega moža.

Prav bi bilo, ko bi se rojaki, ki v domovini pišejo o družbenih in zgodovinskih vprašanjih, včasih spomnili, da je bilo v petinštiridesetih letih zdomstva napisanih po svobodnem svetu na stotine slovenskih knjig in na tisoče člankov, katerih avtorji niso pisali za denar, marveč iz čuta odgovornosti. Vsak od teh spisov osvetljuje na svoj način mišljenje in čutenje ljudi, ki so se, kot Balantič, uprli komunističnemu nasilju. Morda bi ob takim branju z večjim zanimanjem prisluhnili tudi tistim domačim pričevalcem, ki so vse do zdaj le trpeli in molčali.

Verjetno bi potem lažje dojeli mišljenje ljudi, ki izhajajo iz vrednotenja, katero je popolnoma nasprotno mišljenju, v kakršnem je propadajoči sistem poskušal vzgajati nje. Na ta način jim bo morda mogoče urediti množico skrbno zbranih dejstev v sliko, ki bo bližja resničnosti.

Vidim, da te vrstice, napisane pod vtisom „obletnice meseca“, že presegajo predmet omenjenega članka. Mislim pa, da bi z njihovo objavo lahko nakazali svojim številnim bralcem, da osebnost Franceta Balantiča še čaka na celotno, pravično osvetlitev. Upam, da bo novim rodovom lažje razumeti pesnika, njegove prijatelje in dobo, v kateri so živeli in umirali.

Lep pozdrav!

Marko Kremžar

Iz naše KRONIKE

V SLOMŠKOVEM DOMU je v nedeljo, 8. marca, po maši govoril zdravnik dr. Jure Marin o srcu in zdravju, v nedeljo, 5. aprila, pa Teodora Geržinič o izkustvu klinične smrti.

DUHOVNIH VAJ se je od 27. do 29. marca v Domu Mallineroth udeležilo 14 fantov. Vodil jih je dr. Lojze Kukovica. Nizko število udeležencev je opozorilo za naše fante, za njihove družine in dušne pastirje, da nekaj ni v redu.

DRUŠTVO SLOVENSKA VAS je

imelo redni letni občni zbor v nedeljo 5. aprila, Naš dom v San Justu pa v nedeljo 12. aprila.

„SLOVENSKO GLEDALIŠČE BUENOS AIRES“ je postavilo na oder Slovenske hiše Finžgarjevo ljudsko igro v 4 dejanjih Naša kri. V režiji Maksa Borštnika so poleg nje igrali Stanko Jerebič, Vera Zorc, Lučka Jereb, Gabrijel Petkovšek, Lojze Rezelj, Jože Korošec, Albin Frontini, Janez Perharič, Marko Rezelj, Ciril Jan, Dominik Oblak, Frido Beznik, Marija Zorc, Štefan Godec, Saška Jelenc, Veronika Vivod, Jože Skale in skupina otrok; sceno sta izdelala Andreja Hrovat in Tone Kržišnik, za luči je skrbel Bogdan Magister, za zvok Janez Jereb, asistent režiserja je bil Dominik Oblak, organizacijo je pa imel na skrbi Lojze Rezelj; premiera je bila v soboto, 4. aprila, repriza pa v nedeljo, 5. aprila. Uprizoritve igre leta 1964 se je udeležilo nad 900 gledalcev! Ali ni danes le premo zanimanja za kulturne prireditve pri mladih in starejših?

„REPUBLICA DE ESLOVENIA“ je novo ime ulice pred Pristavo v Castelarju. Na prošnjo odbora Slovenske Pristave je moronski občinski svet soglasno sprejel preimenovanje ulice, ki se je doslej imenovala Monte. Slovesnost preimenovanja je bila v nedeljo 5. aprila: ob 10.30 je bilo v cerkvi Señor de los Milagros (župnija Franceta Himmelreicha) slovesno ustoličenje in kronanje podob brežjanske Marije Pomagaj, odkritje spominske plošče in zahvalna sveta maša, ob 12 pa je bil pred Pristavo pozdrav gostov in odkritje spominske plošče, nato pa v salonu napitnica s prigrizkom. Pristavčani so obiskali vse prebivalce 2 km dolge ulice, jim izročili brošuro o Sloveniji in razložili, zakaj preimenovanje. Podobo brežjanske Marije je blagoslovil in kronal generalni vikar moronske škofije Presas, predstavniki moronskih občinskih oblasti in zastopniki slovenskih domov in ustanov pa je nagovoril predsednik Pristave Janez Jelenc.

VELIKONOČNE PRAZNIKE smo v slovenski skupnosti tudi letos slovesno praznovali. Po vseh naših verskih središčih je bila pred prazniki dvovečerna duhovna obnova s primernimi nagovori in z več duhovniki na voljo za spovedovanje. Za cvetno nedeljo povsod pripravijo žene in dekleta lične slovenske butarice, ki jih vsi otroci z velikim veseljem nesejo v procesiji v slavo Kristusa Rešitelja. Obredi velikonočnega tridnevja v cerkvi Marije Pomagaj so

Skupina prostovoljcev, ki je v soboto, 11. aprila v Slovenski hiši pomagala dr. Janezu Arnežu napolniti prvi kontejner (30 m³) s slovensko emigrantsko literaturo — revijami in knjigami — namenjeno knjižnicam v Sloveniji.

Foto MARKO VOMBERGAR

privabili zelo veliko rojakov. Obrede je vodil delegat dr. Alojz Starc z dušnimi pastirji. Mladinski zbor iz San Justa pod vodstvom Andreja Selana in ob orgljanju Ivana Vombergarja je pel pri velikonočni vigili, na veliki četrtek in veliki petek pa Gallus pod vodstvom Anke Savelli Gaser in z orgljanjem inž. Rezke Snoj. - K blagoslovu velikonočnih jedi pri- nesajo vse naše družine. Na veliko nedeljo je bila po krajevnih središčih slovesna služba božja in mladinski velikonočni sestanki.

„BOG ŽIVI VES SLOVENSKI SVET!“ je bilo geslo letošnjega Slovenskega dneva, ki ga vsako leto organizira naše osrednje društvo Zedinjena Slovenija na belo nedeljo. Letos je bila celodnevna prireditev v Slomškovem domu. Po dviganju zastav in petju himen ter pozdravnih besedah predsednika Slomškega doma lic. Marjana Schiffrerja je bila slovesna maša. Z delegatom dr. Alojzijem Starcem sta somaševala domači dušni pastir Jože Škerbec in župnik Janez Gril iz Venezuele. Med mašo je pel Gallus. Po skupnem kosilu je popoldanski program obsegal uvodne besede predsednika ZS prof. Tineta Vivoda, slavnostni govor dr. Julija Savellija, nastop folklornih skupin s Pristave in Slomškovega doma ter Finžgarjevo Našo kri v režiji Maksa Borštnika in izvedbi Slovenskega gledališča Buenos Aires.

Rojaki iz Bariloč so pripravili razstavo o planinski dejavnosti tamkajšnjih rojakov, vsi krajevni domovi pa so postavili stojnice. Za sklep je bil družabni del ob igranju Slovenskega instrumentalnega orkestra.

NA DUHOVNIŠKEM SES-TANKU 29. aprila sta govorila Jože Guštin o ustanavljanju Marijine legije v Sloveniji in Janez Grilc o slovenski skupnosti v Venezueli in ver-skem stanju v tej deželi.

NA 18. MEDNARODNEM KN-JIŽEVNEM VELESEJMU v Buenos Airesu so Slovenci sodelovali z vitri-no slovenskih knjig (arh. Marjan Eiletz in prof. Jana Dobovšek) in slovenskim večerom v eni od dvoran. Pri odprtju sejma, 27. aprila, sta Jani in Saška Dobovšek v slovenski narodni noši pozdravila predsednika Argentine Menema, pooblaščenec slovenske vlade Božidar Fink pa se mu je zahvalil za priznanje Republike Slovenije; na slovenskem večeru, ki ga je vodil Marjan Loboda ml., je prof. Miriam Jereb Batageljeva predavala o slovenski književnosti, sopranistka Anica Rode in basist Luka Debevec sta pela slovenske narodne pesmi ob spremljavi pianista Ivana Vombergarja, folklorna skupina s Pristave pa je zaplesala dva narodna plesa. Slovensko sodelovanje sta pripravila Zedinjena Slovenija in SKA.

DRUŠTVO SLOVENSKA VAS je na letnem občnem zboru 12. aprila izvolila nov odbor; v njem so predsednik Vinko Glinšek, prodredsed-

nik Franci Stanovnik, tajnik Ignacij Glinšek, blagajničarka Marija Gorše, gospodar Stane Jemec ml., knjižničar Zdenko Rot; odborniki Janez Petek CM, Peter Rot, Lojze Zupančič, Franci Urbančič; namestniki odbornikov Andrej Goljevšček, Marjan Goljevšček, Janez Kocjančič, Martina Rozina; športni referent Jože Čampa; pregledniki računov: dr. Andrej Fink, Stane Kunc in Radko Kokalj; namestnika Franc Vilfan in Stane Jemec.

32. OBLETNICO SLOVENSKEGA DOMA V CARAPACHAYU so krajevni rojaki skupaj s predstavniki drugih domov in gosti praznovali v nedeljo 3. maja; po dviganju zastav je maševal za žive in rajne člane doma prelat dr. Alojzij Starc, po skupnem kosilu je bila veseloigra Trije vaški svetniki v režiji Tineta Kovačiča in prosta zabava.

„**ŽENA IN DELO IZVEN DOMA**“ je bila naslov predavanju prof. Ladislave Laharnar na sestanku ZSMŽ 6. maja v Slovenski hiši.

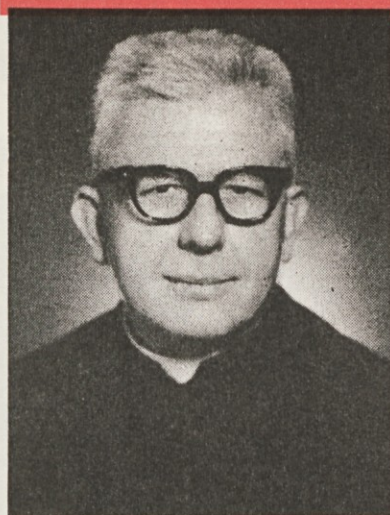
NA INFORMATIVNEM SES-TANKU SLS-SKD 8. maja v Slovenski hiši je dr. Marko Kremžar govoril o političnem položaju v Sloveniji, pooblaščenec slovenske vlade v Argentini Božidar Fink pa o potrebi in smislu pridobitve slovenskega državljanstva.

SALEZIJSKI BOGOSLOVEC TONI QUALIZZA je 9. maja prejel diakonat v cerkvi Srca Jezusovega v San Justu. Diakonat je podelil njemu in še trem bogoslovcem buenosaireški pomožni škof Rubén Frassia.

Ivan Korošec je sprejemal v kontejnerju težke polne škatle, da jih je skrbno in z ljubeznijo skladal v njem, opravilo, ki je trajalo več napornih ur.

Foto MARKO VOMBERGAR

MSGR. DR. JOŽE PREŠEREN

13. marca je v 83. letu starosti umrl msgr. dr. Jože Prešeren, ki je vsa povojna leta deloval v Trstu. Na parah je ležal v kapeli tržaške bolnišnice, 19. marca so krsto prepeljali v cerkev Novega sv. Antona, kjer sta somaševanje okrog 40 duhovnikov vodila tržaški škof Bellomi in upokojeni koprski škof Jensko, pogreb pa je bil v pokojnikovi rojstni Smolenji vasi pri Novem mestu 19. marca popoldne; somaševanje 15 duhovnikov je vodil ljubljanski pomožni škof Jožef Kvas.

Rojen je bil 1909, po gimnaziji v Novem mestu je stopil v ljubljansko blagoslovje in bil posvečen 1933. Prvo službo je kot tajnik škofa Rožmana opravljal od 1934 do 1941, ko je odšel na študij v Rim, kjer je 1944 doktoriral iz cerkvenega prava. Med vojno je poročal v imenu ljubljanskega škofa apostolskemu sedežu, kaj se dogaja v zasedeni Sloveniji. Ob koncu vojne ga je bivši minister dr. Miha Krek naprosil, da je potoval na Koroško, kjer je obiskal Vetrinj in škofa Rožmana. Kreku je prvi poročal o prisilnem vračanju domobrancev v Jugoslavijo.

Septembra 1945 se je naselil v Trstu in in dušnopastirsko deloval za Slovence pri Novem sv. Antonu, pri sv. Jakobu, v Trebčah, poučeval verouk na raznih ljudskih v srednjih šolah, bil sodnik pri cerkvenem sodišču, urejeval Pastirčka, bil med pobudniki otroške kolonije, duhovni voditelj Marijine družbe (zgradil moderno 4-nadstropno stavbo). Zavedal se je važnosti organiziranega delovanja slo-

ODŠLA STA

venke katoliške mladine. Zavzeto in požrtvovalno je deloval v Slovenski dijaški zvezi in še posebej med skavti.

V Argentini je imel brata Ivana in poleg sošolca in prijatelja msgr. Antona Oreharja veliko prijateljev in je bil vesel, ko nas je mogel obiskati pred kakimi 10 leti.

Zadnja leta je neutrudni delavec na verskem, vzgojnem, mladinskem, narodnem in publicističnem področju opešal, z zavzetostjo pa še vedno spremljal posebno življenje Marijine družbe in skavtske organizacije.

ŽUPNIK JANEZ MARKIČ

Prvo nedeljo v juliju bi duhovnik Janez Markič obhajal zlato mašo, pa ga je Gospod prej odpoklical. Umrl je v ponedeljek, 6. aprila, v Domu sv. Vincencija v Slovenski vasi, kamor se je zatekel pred dobrimi devetimi leti. Na parah je ležal v farni cerkvi Marijinega brezmadežnega spočetja v buenosaireškem predmestju Pontevedra, kjer je župnikoval 30 let. Pogrebno sveto mašo je naslednji dan vodil moronski škof Laguna ob somaševanju 11 argentinskih in 9 slovenskih soratov, pogrebne molitve na pokopališču v Libertad pa je opravil delegat dr. Alojzij Starc.

Rojen je bil 1. septembra 1916 na trdnem kmečkem gruntu v vasi Strahinj blizu Naklega pri Kranju. Gimnazijo je študiral v Škofovih zavodih, v duhovnika ga je posvetil v Ljubljani 5. julija škof dr. Gregorij Rožman. Ker je bila tedaj Gorenjska pod Hitlerjevo zasedbo, ni mogel peti nove maše v domači župniji. Opravil jo je v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Ljubljanska škofija je posredovala pri papežu, da je 7 ljubljanskih novomašnikov odšlo pastirovat v tržaško-koprsko škofijo, dva pa v Gorico. Novomašnik Markič je dve leti upravljal podružnico Črni Kal v župniji Predloka. Ko so Nemci in fašisti požgali vas, je rešil svojo cerkev požiga. Pozneje je bil med talci, a je ušel in se rešil na prvo soboto. Tržaški škof ga je imenoval za kaplana v Škedenj, a so italijanski prenapetosti protestirali in škof

se je vdal in preklical nastanitev. Tedaj se je Markič vrnil v Ljubljano.

Maja 1945 se je skupaj s tisoči rojakov umaknil pred komunisti na Koroško. Begunskih let ni preživel v taboriščih, temveč je ves čas pomagal po farah na Koroškem. Veliko je sodeloval s p. Odilom pri češčenjih, duhovnih vajah in ljudskih misijonih.

Leta 1948 je s 7 slovenskimi duhovniki odšel v Čile, kjer pa je ostal le eno leto. Nato se je odločil za Argentino in bil zaporedoma kaplan na župnijah v Tigre, v Lanusu in Villa Ballester. Od leta 1954 je bil 30 let župnik v Pontevedri. Ko je prišel na faro, je obhodil vse kraje in obiskoval družine, da bi spoznal svoje vernike in njihove razmere. Prej kmečka fara je postopoma postajala pretežno delavska, po etničnem izvoru faranov pa kozmopolitska. Skraja je bila baskovsko-francosko naselje, potem je prišlo veliko Portugalcev, pa tudi Špancev, Italijanov, Paragvajcev, Japoncev, Bolivijancev in seveda domačinov iz notranjosti dežele. Nazadnje je štela fara okrog 15.000 prebivalcev. Veliko premožnejših Buenosairečanov ima tam vikend hišice. K nedeljski maši je prihajalo okrog tisoč vernikov, kar je veliko za argentinsko povprečje nedeljnikov.

Večletno požrtvovalno življenje in delovanje je budilo pri vernikih spoštovanje in hvaležnost. Priljubljenega župnika so hodili radi obiskovat in ga tudi prihajali iskat za posebne priložnosti.

Naj mu bo Gospod žetve bogat plačnik za vse delovanje v njegovem vinogradu!

Iz Slovenije

USTANOVljen GROZDETOV ODBOR

Skupina Grozdetovh znancev je ustanovila Grozdetov odbor v Ljubljani z namenom, da zbere kar največ gradiva, ki bi še bolj osvetlilo, kar je doslej znane o mučencu dijaku Lojzetu Grozdetu, ki so ga partizani mučili do smrti 1. januarja v Mirni na Dolenjskem. Odbor prosi vse, ki so Grozdetu poznali, da kaj o njem napišejo bodisi o njegovem osebnem ali dijaškem življenju bodisi pričevanju o okoliščinah njegovega mučeništva. Za cerkveno priznanje mučeništva je treba zbrati čim več gradiva, da bi potem ustanovili uradni cerkveni odbor. Pošiljati je treba na naslov: Grozdetov odbor (J. Pogacar), Ob potoku 20, 61110 Ljubljana-Moste.

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA

14. marca je bil v Ljubljani ustanovljen zbor Slovenske ženske zveze, ki bo

temeljila na krščanskem razumevanju človeka. Pobudo za ustanovitev zveze je prišla od Slovenskih krščanskih demokratov. Zveza bo slovenske žene politično ozaveščala in izobraževala, da bodo dosegle enakovredno vlogo v javnosti in laže vplivale na drubo po krščansko demokratičnih načelih.

ODKUPILI SLOMŠKOVO DOMAČIJO

Mariborska škofija je odkupila rojstno hišo škofa Antona Martina Slomška na Ponikvi pri Celju. Hišo bo treba temeljito prenoviti in ji vrniti podobo iz Slomškovih časov. Po obnovitvi bo v hiši zbrana Slomškova zapuščina, v njej pa bo tudi prostor za prireditve: seminarje, tečaje za informativne dneve za učitelje, mladino, Slomškove častilce in romarje.

ŠKOFOVE ZAVODE VRNILI

Zavod sv. Stanislava v Šentvidu pri Ljubljani in del pripadajočega zemljišča je po 51 letih spet v rokah ljubljanske nadškofije. Aprila 1941 je nemški okupator izgnal iz Zavoda blizu 400 dijakov, profesorje in vse osebe. Nemci so ga uporabljali kot vojašnico. Ob koncu vojne so partizani zavod uporabili kot taborišče za vrnjene domobrance, dokler jih niso odpeljali na morišča, nekaj mladoletnikov pa izpustili. Od tedaj je bil zavod vojašnica JLA. Pred odhodom je le-ta Zavod opustošila. Nova slovenska vlada pa ga je prek Ministrstva za obrambo Republike Slovenije 3. aprila 1992 vrnila ljubljanski nadškofiji.

40-LETNICA „DRUŽINE“

Letošnja velikončna številka Družine (16-17/1992), ki jo izdajajo kot verski list slovensko rimskokatoliške škofije in izhaja v Ljubljani, je posvečena svoji 40-letnici.

V letih pred drugo svetovno vojno in revolucijo je v Sloveniji, brez ozemlja, ki je bilo pod Italijo, izhajalo 54 različnih cerkvenih publikacij: 2 dnevnik, 9 tednikov in mesečnik ali druge občasne

revije. Po maju 1945 ni bilo nobenega verskega tiska več.

Decembra 1945 je izšla v Ljubljani 1. številka Oznanila. Novi verski tednik je urejal dr. Janez Oražem s sodelavci. Maja 1952 je režim Oznanilo prepovedal, kot tudi verski tisk, ki je izhajal v Mariboru.

7. januarja 1952 je pa izšla prva številka Družine na Primorskem kot verski list za apostolsko administraturo goriške nadškofije v Jugoslaviji. Leta 1964 je Družina postala verski list za vso Slovenijo. Prvi glavni urednik je bil dr. Jože Premrov in to ostal do 1965. Od 1964 je delal pri Družini dr. Drago Klemenčič in od 1965 dr. Ivan Merlak ter nato tudi Zdravko Reven. Družina oz. njeni uredniki so doživljali vsakovrstne šikane, sodne procese in zaplembo. Vendar se je razvila iz zgolj formativnega lista v informativni časopis in iz štiri-najst dnevnika postala tednik. Danes je glavni urednik dr. Janez Gril, odgovorni urednik Franci Petrič, veliko piše urednik Jože Zdravec, urednik mesečne Družinske priloge je p. dr. Vinko Škafar, tehnični urednik pa Tone Seifert. Sedaj je Družina slovenski katoliški tednik, ne več le verski tednik. Objavlja temeljite odzive na čas in njegove potrebe zlasti izpod peres Antona Stresa, Janeza Grila, Alojza Rebula, Jožeta Zdravca, Draga Ocvirka in drugih.

Leta 1967 je imela naklado 132.000 izvodov, 1978 120.000, 1978 82.300, dve leti kasneje 72.100, letos pa 67.000 izvodov.

Pri Družini izdajajo že 25 let revijo Cerkev v sodobnem svetu za pastoralne delavce, 20 let Mavrico za otroke in 15 let Božje okolje, revijo za duhovnost, Cerkveni glasbenik, Bogoslovni vestnik, Misijonska obzorja, zbirko Cerkveni dokumenti in vrsto knjig.

Nedavno odkriti Slomškov spomenik v Mariboru.

Foto LENART RIHAR

Družinsko praznovanje 80-letnice Franceta Šenka. Po sv. maši v krajevni cerkvi Marije Pomočnice v Olivosu, ki jo je 1. 1. 1992 daroval lanski novomašnik, jubilarov sin France.

ODPUSTI MI, NATAŠA

Nadaljevanje s 150. str.

Vstopil sem, ne da bi vedel, kaj naj storim. Prišlo je še nekaj ljudi in sklenil sem, da bom počel to, kar bom videl, da delajo oni. Šli so pred oltar in pokleknili. Tudi jaz sem storil tako. Budno sem jih opazoval, kaj bodo še storili. Začeli so moliti in tudi jaz sem hotel moliti, a nisem vedel, kaj naj rečem. Počutil sem se čudno in nevredno, da sem v božji hiši. Pretepal in ubijal sem vernike. V Rusiji sem kruto prekinil več ko 150 tajnih verskih srečanj. Zažigal sem Sveta pisma. Ranil sem stare žene in mnogo vernikov. Nisem bil vreden, da bi bil v božji hiši. Vendar sem začutil, da me je zajel občutek miru in pogovarjal sem se z Bogom, tako kot sem to storil v oceanu in v ječi.

Toda moje srce je bilo tako razboljeno. Bil sem kot človek, ki si želi kruha, pa ga ne more najti. Vedel sem, da sem v prekrasni cerkvi blizu Boga in sem se mu hotel še bolj približati. Imel sem občutek lepote, miru in teža mojega bremena je bila manjša. Ampak jaz sem si želel še več. Če je to tisto, kar Bog daje, potem sem si to zelo močno želel. Po treh urah molitve se mi je zdelo, da mi je odleglo, v srcu pa sem še vedno iskal še nekaj več. Nekaj, kar so imeli verniki v ilegalnih cerkvah. Želel sem imeti tisto, kar je imela Nataša.

Odšel sem iz cerkve in se vrnil v svojo sobo. Tam me je čakalo sporočilo, da hoče nekdo z menoj govoriti zaradi

dela. Moral bi iti na pogovor na določen naslov. Dva mlada Bolgara, ki sta pred nekaj meseci pobegnili v Kanado, sta mi bila ves čas za tolača in za spremljevalca. Pustil sem jima sporočilo, kam sem šel, potem pa sem poiskal naslov, ki je bil priložen. Tam me je čakalo več ljudi, ki pa se niso hoteli pogovarjati o poslu. Bili so člani FLQ, francoske separatistične teroristične organizacije iz Quebeca, ki so bombardirali in ubijali celo diplomate, kateri so jim poskušali preprečiti pobeg iz Kanade. Imeli so močno komunistično podporo in dobre zveze. Ozrl sem se okoli sebe in takoj ugovoril, da ne gre za pogovor o delu. Ujeli so me v past.

„Kurdakov,“ so mi zagrozili, „če boš samo enkrat odprl usta in povedal stvari, ki jih ne smeš povedati, te bomo utišali.“

Poskušal sem se pogovarjati z njimi, da bi si pridobil malo časa in da bi ugovoril, kako naj jim ubežim. Potem pa sta prišla moja bolgarska prijatelja. Našla sta bila moje sporočilo in takoj pritekla za menoj. Skupaj smo naglo odšli, v ušesih pa so mi zvenele grožnje. Spoznal sem, da celo tukaj, kot svoboden človek, ne bom imel miru. Moskva je še vedno stegovala svoje roke po meni.

V Quebecu mi je sledil človek iz ruske ambasade, ki mi je bil za petami, kamorkoli sem šel. S policije so me opozorili, da se je v Montrealu zasedrila sovjetska ladja in da naj pazim. „Pokličite nas, če vas bodo nadlegovali,“ so mi rekli.

Zaradi nevarnosti, ki so naj mi pretile od organizacije FLQ, in zaradi komunistov, ki so bili v Quebecu zelo močni, sem se odločil oditi čim dalje. V Montrealu je bil ruski konzul, v Ottawi pa ruska ambasada. Hotel sem iti čimdalje stran od obeh. Prišel sem v Toronto in se nastanil pri ruski družini, ki je zvedela za mojo zgodbo in mi ponudila domovanje.

Kanadska vlada mi je plačala tečaj angleščine na univerzi in marljivo sem se začel učiti novega jezika.

V mislih pa sem ves čas hrepenel po Bogu. Čutil sem duševno lakoto, ki jo je težko opisati. Vedel sem, da tako dolgo ne bom mogel biti popoln človek, dokler mi ne bo uspelo zadostiti temu hrepenenju. Ni bil občutek kesanja zaradi pretepanja in ubijanja vernikov, to mi je Bog že odpustil, saj sem to storil v popolni nevednosti. V sebi sem čutil pristno, globoko duševno potrebo za svoje lastno življenje. Zavedel sem se, da ne bom resnično svoboden vse do časa, dokler ne bo moja duša tako svobodna, kot je bilo moje telo. (Bo še)

V soboto 14. marca sta se v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši poročila ELIZABETA MIKLAVC in NESTOR STOCCA. — Iskrene čestitke!

Malo za šalo

Profesor Raztresen, zares raztresen in tudi kratkoviden, sreča na cesti starejšega moškega in ga veselo pozdravi: „O, dober večer, gospod Kos! Kako ste se spremenili, odkar se nisva videla! Prej ste bili dolg in suh, zdaj ste pa nekako manjši in debelejši...“

Možakar ga začudeno gleda: „Oprostite, saj jaz nisem Kos. Moje ime je Kotar.“
„Neverjetno,“ zamomlja profesor Raztresen, „torej ste spremenili tudi svoje ime!“

„Dragi možek, tako ne gre več! Varčevati bova začela. Pomagala ti bom.“

„Ali res? Kako pa?“

„Ti boš nehal kaditi, jaz pa te bom odvadila piti.“

„Z nekaj manjšimi spremembami bi to obleko res z veseljem kupila.“

„In kaj naj bi spremenili?“

„Predvsem njeno ceno...“

„Spet si prišel natreskan domov. Kakšen izgovor imaš danes, da si prišel tako pozno?“

„Nobenega.“

„In misliš, da ti bom verjela?“

„Videti si zelo spočit,“ pravi Blaž prijatelju, ko ga sreča na cesti. „Kaj si bil na počitnicah?“

„Jaz ne, pač pa moj šef,“ se zasmije Miha.

„Tine, pripoveduj mi kaj o naju!“

„O tebi, Berta? Imaš čudovito postavo, lepe lase, krasne oči, enkratna usta... In kaj naj rečem o meni? Jaz sem kratkoviden, skoraj slep...“

„Ali poznaš tistega, ki ti je pravkar zavpil, da si osel?“

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Na koncu vedno zmaga resnica, ampak na žalost smo šele na začetku.
- Imel je svoje prepričanje, dokazoval ga je tako, da ga je prodajal.
- Kdor ne dela, naj vsaj jé.
- Tudi v nerazvitih državah so se posamezniki kar lepo razvili.
- Zob časa se najprej loti zob.
- Ne morete me kupiti, lahko me samo podkupite.
- Zahteval je zase levji delež, drugim je delal medvedje usluge, sicer pa je naš človek.
- Srečal sem se z Abrahamom; bil je videti veliko starejši od mene.
- Imam ekološke probleme: moja duša je onesnažena.
- Tudi malemu človeku ni težko zadajati nizke udarce.
- Ne išcite izgubljene generacije! Tu smo!
- Samo zgodovino lahko pišejo tudi nepismeni.
- Blagor babicam in dedkom, ki imajo vnuke. Gorje nam, ki imamo otroke.
- Minil je mesec knjige. Začelo se je enajst mesecev radia in televizije.

„Ne.“

„Kako pa, da on tebe pozna?“

Mož: „Če ti ni všeč, pojdi k svoji materi — sta res za skupaj!“

Žena: „To bi ti rad videl, kaj! A to pot pride ona k meni, da veš!“

Med prepirom zdeklamira žena možu tale očitek:

„Osem moških me je hotelo poročiti in vsi so bili boljši in pametnejši od tebe, da veš!“

„Vem, vem, saj so to tudi dokazali.“

On: „Tule piše, da so celó zelo slavni možje imeli največkrat čisto nepomembne očete.“

Ona: „No, potem imajo pa najini otroci še upanje.“

Strašilo iz igre „Čarovnik iz Oza“.
Foto MARKO VOMBERGAR
Lev iz iste otroške igre ob začetku šolskega leta.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo (dr. Alojzij Starc).

Urednik: Jože Škerbec;
tehnični urednik: Stane Snoj - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual Nº 90.877 - Stavljene in oblikovanje: MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215 - Tiska: Talleres Graficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

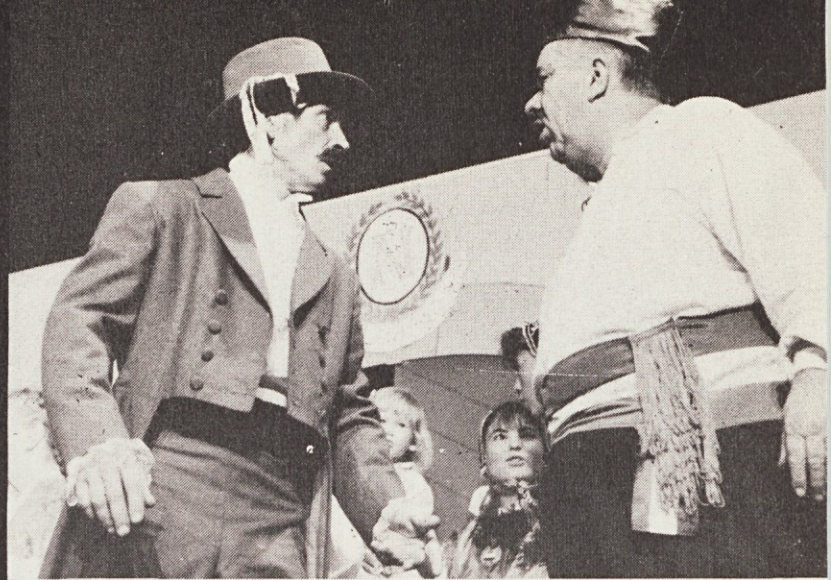
ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

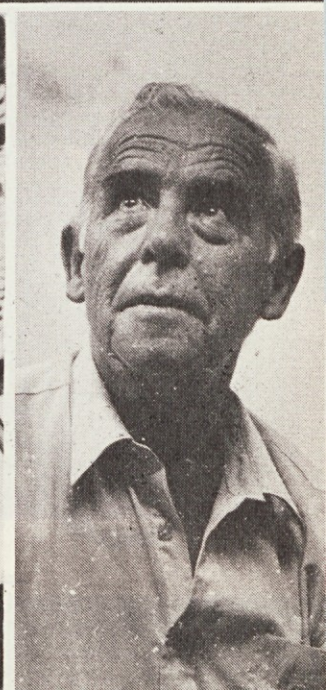
Naročnina v Argentina za leto 1992: \$ 55.- In izdatki za pošto; drugod U\$S 55.-
Denarna nakazila na bančni (ne osební) ček na ime: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

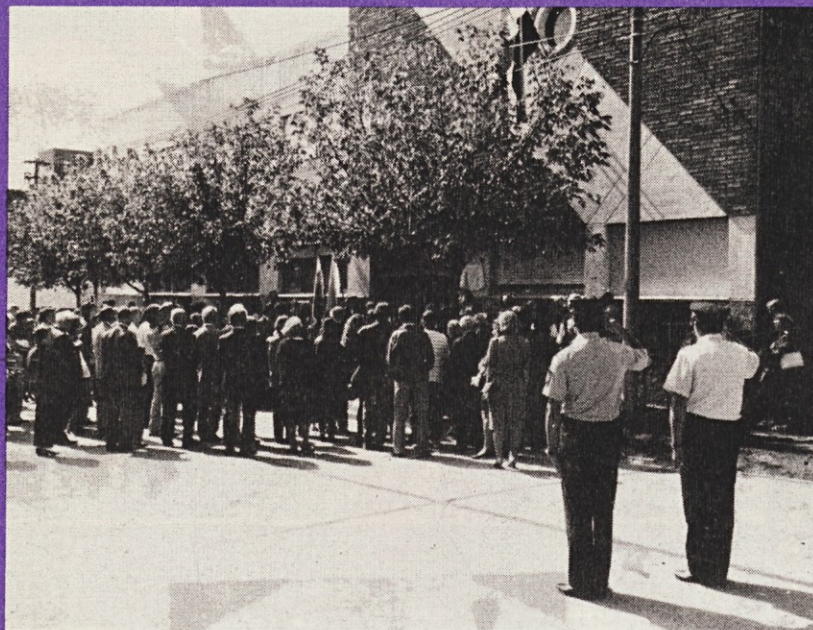

Finžgarjeva „NAŠA KRI“

OD LEVE ZGORAJ: Hlapec Matija (Lojze Rezelj).
 - Postiljon (Jože Skale) in francoski maire (Stanko Jerebič). - Francoski častnik Renard (Dominik Oblak) pred županom. - Vaščani poslušajo nove vojaške odredbe. - Režiser Maks Borštnik.

ULICA „REPÚBLICA DE ESLOVENIA“ V MORONU

Začetak slavnosti preimenovanja ulice Monte v República de Eslovenia pred Pristavo v Moronu. - Predsednik pristave Janez Jelenc in zastopnik moronskega občinskega sveta Pasetti sta odkrila spominsko ploščo. - Župnik France Bergant blagoslovja spominsko ploščo. - Predstavniki argentinskih oblasti, pooblaščenec MZZ Božidar Fink in Tine Vivod, predsednik ZS, po slovesnosti. - Dvajset križišč ulice Republika Slovenija krasi oznaka z lepim slovenskim motivom.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana (dr. Luis Starc). Director: José Skerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Composición y armado: MALIVILKO - Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina